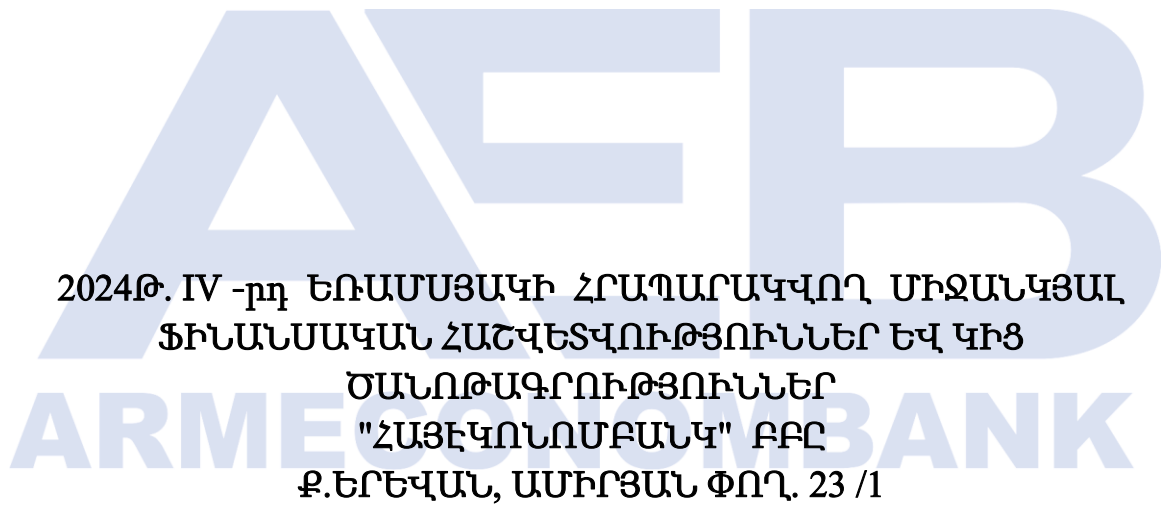

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007
թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն
որոշմամբ հաստատված հավելված 5

Ծանոթագրություն 1. "Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում"

Իրավական դաշտ.

"ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ" ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1991 թվականին ԽՍՀՄ Բնակարկային հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993թթ. "Հայպետարբանկ" ՓԲԸ) հիման վրա և 1995թ. վերակազմավորվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերության՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 1 արտոնագրային համարով:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 31 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 22 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Ամիրյան 23/1:

Բանկի հիմնական գործունեությունը.

Հանդիսանալով ունիվերսալ ֆինանսավարկային կառույց՝ "ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ" ԲԲԸ իր հաճախորդներին առաջարկում է բանկային ծառայությունների ընդգրկում փաթեթ: Բանկի ակտիվային գործառնությունների գերակշռող մասը բաժին է ընկնում վարկային գործունեությանը: Բանկը վարկավորում է երկրի տնտեսության համարյա բոլոր ճյուղերը՝ պայմանավորված ներկայացվող ծրագրի ռիսկայնությամբ և հեռանկարով: Բանկն ակտիվ գործունեություն է ծավալել միջազգային վարկավորման ծրագրերով վարկավորման ուղղությամբ: Բանկը տրամադրում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ սպառողական, հիփոթեքային վարկեր:

Գործարար միջավայրը

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամի ազդեցությամբ:

Միջազգային տնտեսական ճգնաժամը հանգեցրեց ՀՀ համախառն ներքին արդյունքի, ինչպես նաև արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ:

Գորադրատիվ կառավարում

Բանկի կառավարման մարմիններն են՝ Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը՝ որպես բանկի կառավարման բարձրագույն մարմին, Բանկի Խորհուրդը, Բանկի Վարչությունը և Գործադիր տնօրենը:

Բանկի խորհրդի կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Խորհրդի նախագահ

Ս. Սուքիասյան

Բանկի Խորհրդի անդամներ

Արամ Խաչատրյան

Ռուբեն Հայրապետյան

Լուիզա Պետրոսյան

Հրանտ Սուվարյան

Արամ Մելիքյան

Պեր Ֆիշեր

Բանկի տնօրինության կառուցվածքը և կազմը

Գործադիր տնօրեն

Ա. Առաքելյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ

Ռ. Բադալյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ

Օ. Չիչյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ

Ա. Հարությունյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ	Ա. Մանրիկյան
Գործադիր տնօրենի տեղակալ	Ա. Փիլոսյան
Գլխավոր հաշվապահ	Ն. Գալստյան
Ռազմավարության և Մեթոդաբանության վարչության պետ	Հ. Ավետիսյան
Իրավաբանական վարչության պետ	Վ. Ջհանգիրյան

Բանկի սեփականության կառուցվածքը և բաժնետերերի/մասնակիցների քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 31.12.2024թ. դրությամբ կազմում է 31,578,015 հազ. ՀՀ դրամ: Այն ներառում է 12,119,719 սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 2,080 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 424,600 արտոնյալ բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 15,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Նշանակալից մասնակիցներ

Սուբիասյան Սարիբեկ Ալբերտի	28.99%
Սուբիասյան Խաչատուր Ալբերտի	12.45%
Սուբիասյան Էդուարդ Ալբերտի	13.01%

Բանկի ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը

Բանկում ղեկավարների վարձատրության հատուկ քաղաքականություն չի կիրառվում: Ղեկավար անձանց վարձատրությունը կատարվում է խորհրդի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի հիման վրա:

Բանկի արտաքին աուդիտին վճարները

Բանկի արտաքին աուդիտն իրակացնող անձը հաստատվում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից՝ Բանկի խորհրդի ներկայացմամբ, իսկ արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վարձատրության չափը հաստատվում է Բանկի խորհրդի կողմից:

Ծանոթագրություն 2. "Հաշվապահական քաղաքականությունը"

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ենթաօրենսդրական ակտերի՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտերի և վերջինի պատրաստման և ներկայացման սկզբունքների, ստանդարտների կիրառման ուղեցույցների և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված իրավական ակտերի: Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

Բանկում ֆինանսական հաշվետվությունները (բացառությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության) պատրաստվում են հաշվեգրման սկզբունքին համապատասխան:

Եկամուտների և ծախսերի հիմնական տեսակների ճանաչումը

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես "տոկոսային եկամուտ" և "տոկոսային ծախս"՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Օվերդրաֆտների, օվերնայթների, վարկային գծերի, թղթակցային հաշիվների, բանկային հաշիվների, ցպահանջ ավանդների դիմաց տոկոսների հաշվեգրումն իրականացվում է գծային եղանակով, եթե Բանկը չի կարող կանխատեսել այդ ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը: Արժեգրկված վարկերի տոկոսների հաշվեգրումը չի դադարեցվում: Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ

Ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի տույժերի և տուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեզրկում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր: Հաշվեզրկող գումարի չափի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Բանկի կողմից տույժերի և տուգանքների գծով վճարվելիք գումարները ծախս են ճանաչվում յուրաքանչյուր օր՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Այլ եկամուտներն ու ծախսերը, մասնավորապես՝ վարձավճարները, գովազդային, շենքի պահպանման, տեխնիկական սպասարկման պարտավորությունները, ինչպես նաև փոխադրամիջոցների օգտագործած վառելիքի ծախսային պարտավորությունները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են հաշվեզրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը կամ նախորդ ժամանակաշրջանի վճարումները: Ընդ որում, ոչ տոկոսային ծախսերի գծով, հաշվեզրումները ամսական մինչև 10,000 դրամ կազմելու դեպքում կատարվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը, իսկ 10,000 դրամից ավելի դեպքում՝ օրական: Բանկը աշխատակիցների արձակուրդային վճարների գծով ծախսերի կուտակումը կատարում է յուրաքանչյուր օր:

Հիմնական միջոցների (այդ թվում՝ ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված), վարձակալված հիմնական միջոցներին ուղղված կապիտալ ներդրումների և ոչ նյութական ակտիվների գծով ամորտիզացիոն հատկացումներն սույն Քաղաքականությամբ սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր օր և ճշգրտվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը: Շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են հաշվեզրման սկզբունքի համաձայն՝ դրանց հայտարարման պահին:

Արտարժույթային գործառնությունների հաշվառում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են՝ կիրառելով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ միջին փոխարժեքը: Արտարժույթային գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտ կամ ծախս: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով:

Արտարժույթի առքի և վաճառքի փոխարժեքները սահմանվում են հաշվի առնելով ՀՀ միջբանկային շուկայում ձևավորված փոխարժեքների մեծությունը, առաջարկի և պահանջարկի ծավալները ՀՀ տարածքում, այլ գործոններ (շուկայի ուսումնասիրության հիման վրա կատարված կանխատեսումներ, ֆորս-մաժորային պայմաններ և այլն): Արտարժույթի փոխարժեքները սահմանելիս նշված գործոններից բացի, հիմք են ընդունվում նաև տվյալ պահին արտարժույթի միջազգային շուկայում ձևավորված այլ համակարգերում արտացոլված փոխարժեքները:

Հարկային հաշվառում

Շահութահարկի, ավելացված արժեքի հարկի, եկամտային հարկի, անշարժ գույքի հարկի և փոխադրամիջոցների գույքահարկի, պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային վճարումների գծով հաշվառումը տարվում է ՀՀ հարկային օրենսգրքին համապատասխան:

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համաձայն՝ յուրաքանչյուր օրվա համար հաշվեգրվում է շահութահարկի պարտավորությունը հարկային շահույթի նկատմամբ (հաշվի առած "Հարկային օրենսգրքի" համաձայն եկամուտներից չնվազեցվող ծախսերը) և յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրվա դրությամբ այն ճշգրտվում է:

Հետաձգված հարկերը, եթե առկա են այդպիսիք, առաջանում են ակտիվի կամ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և դրա հարկային բազայի միջև եղած ժամանակավոր տարբերություններից: Ակտիվի կամ պարտավորության հարկային բազան դա գումար է, որը հարկային նպատակներով վերագրվում է այդ ակտիվին կամ պարտավորությանը: Ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքով առաջացած հետաձգված հարկային պարտավորությունների գծով, եթե առկա են այդպիսիք, մասհանումները կատարվում են ամբողջությամբ: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այն չափով, որքանով որ հավանական է տվյալ ակտիվների իրացումը: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին աշխատանքային օրը:

Շահութահարկի գծով հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ Բանկը՝

- ունի ճանաչված ընթացիկ հարկային ակտիվների և պարտավորությունների գումարների հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք.
- մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ.
- հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն

հարկային մարմնի կողմից յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Բանկի կանխիկ դրամական միջոցների փաստացի ներհոսքի (մուտքագրումը) և կամ արտահոսքի (ելքագրումը) ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական արժեքով, Բանկի կողմից ընդունված դրամարկային գործառնությունները կանոնակարգող կարգով, ինչպես նաև այլ կարգերով և իրավական ակտերով նախատեսված և պատշաճորեն կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում է անուղղակի մեթոդով:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Ֆինանսական գործիքներ

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտն ուժի մեջ է մտել 2018թ. հունվարի 1-ին և կիրառելի է այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Բանկը կիրառել է նոր ստանդարտը՝ ճանաչելով անցման կուտակային ազդեցությունը հաշվետու տարվա սկզբի չբաշխված շահույթում և առանց համեմատական տեղեկատվությունը վերահաշվարկելու:

Ճանաչում.:

Բանկը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները կամ վաճառքները հաշվառվում են գործարքի ամսաթվի դրությամբ:

Դասակարգում և չափում.

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն բոլոր պարտքային ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն համապատասխանում բացառապես հիմնական գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին, սկզբնական ճանաչման ժամանակ դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Բացառապես հիմնական գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին համապատասխանող պարտքային ֆինանսական ակտիվների համար սկզբնական ճանաչման ժամանակ դասակարգումն որոշվում է բիզնես մոդելի հիման վրա, որի համաձայն այդ գործիքները կառավարվում են .

- գործիքները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական

հոսքերը ստանալու նպատակով, չափվում են ամորտիզացված արժեքով,

- գործիքները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը ստանալու և վաճառքի նպատակով, չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով,
- այլ նպատակով պահվող գործիքները, ներառյալ առևտրային ֆինանսական ակտիվները, գնահատվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ բաժնային ֆինանսական ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որոշում է կայացվել, առանց հետագայում վերանայելու իրավունքի, դրանք դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող բաժնային գործիքներից ողջ իրացված և չիրացված շահույթն ու վնասը, բացառությամբ շահաբաժինների, ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, առանց շահույթում կամ վնասում հետագա վերադասակարգման:

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են, որպես հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող դասակարգված ֆինանսական պարտավորությունների:

Այն ակտիվները, որոնք մինչև ստանդարտի ընդունվելը չափվել են իրական արժեքով, ստանդարտի կիրառումից հետո շարունակվել են չափվել իրական արժեքով:

Պարտքային արժեթղթերը, որոնք 31.12.2017թ. դրությամբ դասակարգված են եղել որպես վաճառքի համար մատչելի, ՖՀՄՍ 9-ով կդասակարգվեն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող, քանի որ Բանկը ակնկալում է ոչ միայն այդ ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքագրելու համար, այլ նաև համեմատաբար հաճախակիորեն իրականացնել էական գումարով վաճառքներ:

Բանկը կարող է արժեթղթերի պորտֆելի մի մասը Բանկի Վարչության որոշման հիման վրա դասակարգել որպես ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ:

Քանի որ վարկերը բավարարել են բացառապես մայր գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին, դրանք նոր ստանդարտի կիրառումից հետո կշարունակվեն չափվել ամորտիզացված արժեքով:

Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս.

Ֆինանսական ակտիվներից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, դրանց տոկոսագումարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է կապիտալում՝ այլ

համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կամ որում Բանկը չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են սվոպերը, ֆորվարդները, ֆյուչերսները, օպցիոնները: Ածանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումն իրականացվում է ածանցյալ պայմանագրի կնքման օրը գործող իրական արժեքով: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաչափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում, և որպես պարտավորություն՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում: Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Բանկի կողմից տրամադրվում են ֆինանսական և ոչ ֆինանսական երաշխիքներ:

Ֆինանսական երաշխիքները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական երաշխիքները չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Ոչ ֆինանսական երաշխիքները (եթե պարունակում են ապահովագրական ռիսկ) հաշվառվում են որպես փոխատվության հանձնառություններ՝ կիրառելով ՖՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ ստանդարտի արժեզրկման պահանջները, քանի որ պայմանագրերում առկա են իրավաբանորեն ամրագրված այնպիսի մեխանիզմներ, որոնց միջոցով, որպես ապահովագրված կորուստների ուղղակի արդյունք, ճշգրտվում են "Պրինցիպալի" ապահովագրի, կողմից թողարկողին՝ Բանկին, ապագա վճարումները:

Հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրերը Բանկի կողմից օգտագործվում են իր առևտրային գործունեության և դրամական միջոցների ընթացիկ կառավարման շրջանակներում: Նշված պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործառնություններ:

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի հաշվետվությունում, իսկ այդ պայմանագրերով ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հոդվածներում

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող կամ վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, իսկ այդ պայմանագրերով ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հոդվածներում:

Հետգնման պայմանագրով ձեռքբերված արժեթղթերի դիմաց տրամադրված գումարները գրանցվում են պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ հոդվածներում:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են համապատասխան հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում:

Վարձակալություն

Վարձակալության պայմանագրով որոշակի փոխհատուցման դիմաց վարձակալին է փոխանցվում ակտիվի օգտագործման իրավունքը համաձայնեցված ժամկետի ընթացքում: Բանկի կողմից հաշվառումն իրականացվում է համաձայն ՖՀՄՍ 16-ի:

Բանկը վարձակալության ժամկետի սկզբում ճանաչում է օգտագործման իրավունքով ստացված ակտիվը և ապագա վարձավճարների գծով համապատասխան պարտավորությունը հաշվեկշռում (բացառություն են կազմում կարճաժամկետ վարձակալությունը և ցածրարժեք ակտիվների վարձակալությունը):

Օգտագործման իրավունքով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որն իր մեջ ներառում է՝

- վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական արժեքը, արդեն կատարված վճարումները՝ նվազեցնելով ստացված զեղչերը,
- վարձակալի կողմից իրականացված գործարքի գծով սկզբնական ուղղակի ծախսումները,
- ակտիվի ապատեղակայման, տեղափոխման, վերականգնման աշխատանքների հետ կապված ծախսումները:

Օգտագործման իրավունքով ստացված ակտիվի սկզբնական արժեքի մեջ չեն ներառվում վարձակալված ակտիվի բարելավման գծով ծախսումները:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այդ ամսաթվի դրությամբ չվճարված ապագա վարձակալական վճարների ներկա արժեքով՝ կիրառելով վարձակալի կողմից լրացուցիչ փոխառու միջոցներ ներգրավելու միջին տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը հավասար է հետևյալ բաղադրիչների հանրագումարի ներկա արժեքին՝

- ֆիքսված վճարումներ վարձակալության ժամկետում,
- ինդեքսից կամ գործակցից կախված փոփոխական վճարումներ վարձակալության ժամկետում,
- երաշխավորված մնացորդային արժեք կամ ձեռքբերման սպասվող գին, եթե կա նման օպցիա և դրա իրագործումը գրեթե հաստատ է,
- վաղաժամկետ դադարեցման տույժ, եթե դա հաշվի է առնվել վարձակալության ժամկետը որոշելիս:

Սկզբնական ճանաչումից հետո օգտագործման իրավունքով ստացված ակտիվը պետք է չափվի սկզբնական արժեքով՝

- նվազեցնելով կուտակված մաշվածությունը, որը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի վարձակալության ժամկետի ընթացքում,
- ճշգրտելով պայմանագրային պարտավորությունների վերանայումից առաջացած տարբերությունների չափով:

Վարձակալության մեկնարկից հետո վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է՝

- ավելացնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսի արտացոլման համար,
- նվազեցնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ վճարված վարձակալական վճարների արտացոլման համար,
- վերագնահատելով հաշվեկշռային արժեքը՝ պայմանագրային պայմանների փոփոխության արտացոլման համար:

Ստանդարտի ընդունումը հանգեցրել է Բանկի կողմից նախկին բոլոր գործառնական վարձակալությունների հետ կապված (բացառությամբ որպես ցածրարժեք դասակարգված կամ 12 ամսից պակաս մնացորդային վարձակալության ժամկետ ունեցող) օգտագործման իրավունքով ակտիվների և դրա հետ կապված վարձակալության գծով պարտավորությունների ճանաչմանը:

Նոր ստանդարտը կիրառվել է՝ օգտագործելով առաջընթաց մոտեցումը: Բանկը որոշել է օգտագործման իրավունքով ակտիվի արժեքի մեջ չներառել նախնական ուղղակի ծախսումները այն գործառնական վարձակալության պայմանագրերի համար, որոնք գործել են ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվին (2019 թվականի հունվարի 1-ին): Այս ամսաթվի դրությամբ օգտագործման իրավունքով ակտիվները Բանկը չափում է մնացորդային վարձակալական վճարների ներկա արժեքով, որը զեղչված է՝ օգտագործելով սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ լրացուցիչ փոխառու միջոցների ներգրավման տոկոսադրույքը՝ բացառելով ցանկացած կանխավճարային կամ հաշվեգրված վարձակալության վճարները, որոնք գոյություն ունեն անցման ամսաթվին:

Ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ

Բանկը ակտիվների դասակարգումը և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորումը իրականացնում է ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն և Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման" կանոնակարգով:

Հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կատարվում են պահուստների ճշգրտումներ համաձայն ՖՀՄՄ-ների:

ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն՝

Վարկային պորտֆելի պահուստի ձևավորումը ենթադրում է վարկային ռիսկի գնահատում՝ վարկային պորտֆելի ենթապորտֆելների ժամանակային շարքերի վարքագծի և դրանց վրա ազդող մակրոտնտեսական գործոնների հիման վրա: Գնահատականների տրման համար կիրառվում է "staging" (վարկերի դասակարգումը ըստ ժամկետանց օրերի):

Յուրաքանչյուր ենթապորտֆելի պահուստի չափը որոշվում է հետևյալ բանաձևի միջոցով՝

$$\text{ՊԱՀՈՒՍ} = \text{ՄՆԱՅՈՐԴ} * \text{EAD} * \text{PD} * \text{LGD}$$

որտեղ՝

ՄՆԱՅՈՐԴ - տվյալ վարկային ենթապորտֆելի մնացորդային գումարը,

EAD – (exposure-at-default) գործակից, որի միջոցով ճշգրտվում է ենթապորտֆելի մնացորդային արժեքը,

PD – (probability of default) հավանականություն, թե տվյալ ենթապորտֆելի որ մասն է հակված դեֆոլտի, որտեղ դեֆոլտը համարժեք է 90+ օր ժամկետանց օրերին,

LGD – (loss-given-default) վնասի բերված արժեք՝ ըստ էֆֆեկտիվ տոկոսադրույքի, երբ վարկը դառնում է դեֆոլտ:

Հաշվարկվում են EAD30 և EAD90 գործակիցներ համապատասխանաբար Stage 1 և Stage 2 դասում գտնվող վարկերի համար՝ ըստ առանձնացված ենթապորտֆելների:

Վարկերի պահուստի գնահատականի հաշվարկման համար առանձնացվում են PD12Month և PDLifetime համապատասխանաբար Stage 1 և Stage 2 դասում գտնվող վարկերի համար:

Պետական պարտատոմսերի պորտֆելի պահուստի ձևավորումը կատարվում է հաշվի առնելով Moody's վարկանշային գործակալության կողմից Հայաստանին տրված PD և LGD գործակիցները:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների սկզբնական արժեքը որոշվում է համաձայն ՖՀՄՍ 38-ի "Ոչ նյութական ակտիվ" ակտիվի մշակման փուլում, եթե հնարավոր է ցուցադրել ներստեղծված ակտիվի համապատասխանությունը ՖՀՄՍ-ով առաջադրված պայմաններին: Ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի սկզբնական արժեքը որոշվում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին համապատասխան:

Ոչ նյութական ակտիվի միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ համակարգչային ծրագրեր, լիցենզիաներ և վստահագրեր, հեղինակային իրավունքներ և այլն) իրականացվում է Գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման նշանակությունից և նպատակից:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է ՖՀՄՍ-ով սահմանված ծախսերը: Ընդ որում, սկզբնական արժեքում կարող են ներառվել միայն այն ծախսումները, որոնք կատարվել են այն հաշվետու եռամսյակում, որի ընթացքում ճանաչվում է տվյալ ակտիվը:

Ոչ նյութական ակտիվի վրա կատարված հետագա ծախսումները, որոնք համաձայն ՖՀՄՍ-ի պահանջների կարող են ավելացվել ոչ նյութական ակտիվի արժեքին, հաշվառվում են որպես կապիտալ ներդրումներ և ավելացվում են տվյալ ակտիվի արժեքին Բանկի Վարչության որոշմամբ:

Ոչ նյութական ակտիվների յուրաքանչյուր միավորի ամուրտիզացիայի ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով ՖՀՄՍ-ով սահմանված չափանիշներից: Մասնավորապես, ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի ամուրտիզացիայի ժամկետը որոշելու համար հաշվի է առնվում շուկայում տվյալ պահին առկա նմանատիպ նպատակային նշանակություն ունեցող ծրագրերի օգտակար ծառայության ժամկետի մասին տեղեկատվությունը, Բանկում նախկինում գործող նմանատիպ ծրագրերի փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետը, ՖՀՄՍ-ով նախատեսված այլ չափանիշներ:

Ոչ նյութական ակտիվների ամուրտիզացիայի գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է ամուրտիզացիայի հաշվարկման գծային մեթոդը:

Ոչ նյութական ակտիվների ամուրտիզացիայի ժամանակաշրջանը և ամուրտիզացիայի հաշվարկման մեթոդը սահմանվում է ՖՀՄՍ-ի համաձայն, կնքված պայմանագրի գործողության ժամկետում, իսկ այդ ժամկետի բացակայության կամ դրա որոշման անհնարինության դեպքում ոչ նյութական ակտիվը ենթակա չէ ամուրտիզացիայի: Ամուրտիզացիայի հաշվարկման մեթոդի փոփոխությունն իրականացվում է Բանկի Խորհրդի կողմից սույն Քաղաքականության մեջ համապատասխան փոփոխություն կատարելու միջոցով:

Ոչ նյութական ակտիվների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների վերաբերյալ ՖՀՄՍ-ով պահանջվող տեղեկատվության բացահայտումն իրականացվում է առանձին:

Ոչ նյութական ակտիվների ամուրտիզացիան հաշվարկվում է "Հարկային օրենսգրքի" համաձայն: Ոչ նյութական ակտիվների ամուրտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Արտարժույթով ձեռք բերված հիմնական միջոցները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, հարկերը, ներառյալ ԱԱՀ-ի գումարները, ներկրման տուրքերը, պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին ետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանվում է գնման գնից:

Ձեռք բերված հիմնական միջոցների միավորի հաշվառման նպատակով՝ արժեքի չափումը, ճանաչումը, հետագա ծախսումները, վերագնահատումները և դուրսգրումները կատարվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ինչպես նաև Բանկի ներքին ակտերով:

Հիմնական միջոցների միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի և ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ գույք և գրասենյակային սարքավորումներ, կապի և հաղորդակցման միջոցներ, հաշվողական, համակարգչային և ավտոմատ կառավարման այլ տեխնիկա, փոխադրամիջոցներ և այլն) իրականացվում է գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման ժամկետից, նշանակությունից և նպատակից:

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ՝ հաշվի առնելով արժեզրկումից կուտակված կորուստը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: 2018թ. հունվարի 1-ից Բանկը սահմանում է հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետները՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տարեկան տոկոսադրու յթ (%)
Շենքեր, շինություններ	50	2
Համակարգիչներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ՝ կապի միջոցներ, UPS մարտկոցներ, բան- կոմատներ, գույք-գրասենյակային սարքավորումներ և այլն	8	12.5
Այլ համակարգչային տեխնիկա՝ տպող բազմաֆունկցիոնալ սարքեր (պրինտեր, սկաներ, պատճենահանող սարքեր), POS տերմինալներ, մոդեմներ	3	33.3
Ցանցային սարքեր	5	20
Մինչև 50,000 դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	մինչև տվյալ տարվա ավարտը	

Մինչև 2013թ-ի հունվարի 1-ը շահագործման մեջ եղած հիմնական միջոցների մաշվածությունը, կապված օգտակար ծառայությունների ժամկետների վերանայման հետ, հաշվարկվում է հետևյալ կերպ. հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը (սկզբնական արժեքից հանած կուտակված մաշվածությունը) բաշխվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդով՝ նոր սահմանված օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետում: Վերջինս իրենից ներկայացնում է 2013թ-ի հունվարի 1-ից սահմանվող օգտակար ծառայության ժամկետի և շահագործման անցնելու ամսաթվից մինչև 2013թ. հունվարի 1-ը ընկած ժամանակահատվածի տարբերություն:

01.01.2013թ.-ից հետո ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց սկզբնական արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց սկզբնական արժեքի 1%-ի չափով:

Մինչև 01.01.2013թ. ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել

20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 1%-ի չափով :

Հիմնական միջոցների մաշվածությունը հաշվարկվում է "Հարկային օրենսգրքի" համաձայն: Հիմնական միջոցների տվյալ խմբի ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հողի համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Հիմնական միջոցների ընթացիկ վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին:

Այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են հիմնական միջոցի միավորի շահագործման արդյունավետությունը սկզբնապես գնահատված նորմատիվային ցուցանիշների համեմատ, ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում, եթե դրանք չեն գերազանցում տվյալ տարվա (հիմնական միջոցի տվյալ միավորի արժեքին նշված ծախսումները ավելացնելու տարվա) հունվարի 1-ի դրությամբ հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը, հակառակ դեպքում ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի դուրսգրումից կամ իրացումից առաջացած արդյունքը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:

Բանկի հիմնական միջոցների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման (ֆինանսական տարվա ընթացքում 25%) դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա: Վերագնահատումն իրականացվում է համապատասխան լիցենզիա ունեցող անկախ կազմակերպության կողմից: Վերագնահատման արդյունքները Բանկի հաշվապահական հաշվեկշռում և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են ՖՀՄՄ-ով սահմանված կարգով: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճը հաշվեգրվում է չբաշխված շահույթին Բանկի կողմից ակտիվն օգտագործելու ընթացքում՝ մաշվածության հաշվարկմանը զուգընթաց: Ընդ որում, հաշվեգրվող գումարի մեծությունը որոշվում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության միջև եղած տարբերությամբ: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճի հաշվեգրումը չբաշխված շահույթին ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի արտացոլվում:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում: Վարձակալված շենքերի վրա կատարված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով 20 տարվա ընթացքում:

Բանկի հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումների գծով ձևավորված ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Պաշարներ

Բանկի պաշարները ընդգրկում են՝

- արագամաշ առարկաները,
- ապրանքները, ներառյալ գրավի բռնագանձման արդյունքում Բանկի սեփականությանն անցած ապրանքները,
- նյութերը և օժանդակ միջոցները, որոնք պետք է օգտագործվեն Բանկի գործունեության ընթացքում:

Արագամաշ առարկաներին են վերաբերում այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին:

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների ինքնարժեքի որոշման ժամանակ Բանկը ընդունում և կիրառում է "Առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք" ԱՄԱԵ (ՖԻՖՈ) բանաձևը: ԱՄԱԵ (ՖԻՖՈ) բանաձևը ենթադրում է, որ պաշարների միավորները, որոնք գնվել են առաջինը, ելքագրվում են առաջինը և, հետևաբար միավորները, որոնք մնում են պաշարներում հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, վերջին գնվածներն են: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

Հաշվարկներ բանկի և մասնաճյուղերի միջև

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաճյուղերի փոխադարձ հաշիվները համադրվում են յուրաքանչյուր օր՝ ծրագրային եղանակով ստացվող հաշվետվության միջոցով: Համադրման արդյունքում հայտնաբերված սխալներն ուղղվում են տվյալ օրվա ընթացքում:

Հաշվապահական հաշվեկշիռ կազմելիս Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաճյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները պարտադիր զրոյացվում են:

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները ենթակա են փակման շաբաթական կտրվածքով:

Բաժնետիրական կապիտալ և հետ գնված բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը ներառված են սեփական (ընդհանուր) կապիտալում: Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժինները արտացոլվում են սեփական կապիտալում այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են: Ընթացիկ տարվան վերաբերվող շահաբաժինները, որոնց վճարումը հայտարարվել է հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բացահայտվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող իրադարձությունների ծանոթագրությունում: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ

Ժամանակաշրջանի գուտ շահույթը հարաբերելով տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին:

Որոշակի դեպքերում և համաձայն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգի Բանկը կարող է հետ գնել իր բաժնետոմսերը: Այս դեպքում վճարված փոխհատուցումը նվազեցվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալից և ներկայացվում է որպես հետգնված բաժնետոմսեր մինչև վերջինների իրացումը: Նշված բաժնետոմսերը հետագայում վաճառվելու դեպքում ստացված ցանկացած փոխհատուցումը ներառվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալում:

Ներդրողների կողմից սովորական բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած դրական տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով էմիսիոն եկամուտ:

Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են Կառավարության և Կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Պահուստներ, պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում: Սակայն պայմանական պարտավորությունները չեն բացահայտվում, երբ դրանց մարման նպատակով տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հնարավորությունը շատ փոքր է:

Պայմանական ակտիվները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը հավանական է դառնում:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Բանկը օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում պատրաստում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ ՖՀՄՄ-ի և ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված "Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի կողմից Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացվող համախմբված հաշվետվությունների կազմման կարգ"-ի համաձայն:

Սեզմենտային հաշվետվություններ

Բանկն օգտագործում է բիզնես-սեզմենտների (ըստ ֆիզիկական անձանց, կազմակերպությունների և մատուցվող բանկային ներդրումային ծառայությունների) տեղեկատվությունը որպես առաջնային ներկայացման ձև: Աշխարհագրական սեզմենտները հանդիսանում են երկրորդային ներկայացման ձև:

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ գտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Հետագայում թողարկված պարտքային արժեթղթերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով և ցանկացած տարբերություն, որը առաջանում է ստացված գուտ փոխհատուցման և մարվող գումարների միջև, արտացոլվում է եկամուտների և ծախսերի հաշվետվությունում տվյալ արժեթղթերի շրջանառության ժամանակահատվածում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Համադրելի տեղեկատվություն

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա հետ համադրելիության ապահովման նպատակով:

Հաշվապահական հաշվառման ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ֆինանսական տարվա վերջին աշխատանքային օրվա վիճակով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, եթե անհրաժեշտություն է առաջանում կատարելու համապատասխան ճշգրտումներ՝ նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ, կատարվում են հետևյալ դեպքերում՝ Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, էական սխալներ, որոնք հայտաբերվել են աուդիտորական կազմակերպության կողմից և հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, եթե էական սխալի գումարը կախված է տվյալ գործարքի կամ հոդվածի չափից և բնույթից, և հաշվեկշռում արտացոլված ցուցանիշները էական չեն փոփոխվելու, և եթե այդ տեղեկատվության չբացահայտելը չի ազդելու օգտագործողների կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա, ապա նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ փոփոխություններ չեն կատարվում:

Եթե Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները սահմանված կարգով հրապարակելուց հետո առաջանում կամ հայտնաբերվում են էական սխալներ, ապա նման

դեպքերում ճշգրտումներ չեն կատարվում և համարվում է, որ նման տեղեկատվության վերաներկայացումն անիրագործելի է:

	Անվանում	Ծանոթություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (չստուգված)	Նախորդող տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված)
1	Ակտիվներ			
1.1	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	63,821,616	71,569,185
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ		531,149	396,358
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	6,800,474	5,926,385
1.4	Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	14.1	14,217,780	12,464,832
1.5	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	15		1,326
1.5.1	Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	18	9,087,066	8,570,306
1.6	Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	16	342,101,456	291,399,069
1.7	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17	1,013,634	14,975,888
1.7.1	Հետգնման պայմանագրերով գրավարկված արժեթղթեր	17.1	66,906,556	36,659,534
1.9	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ		2,855,368	2,963,269
1.10	Հիմնական միջոցներ	20	15,823,392	15,391,456
1.10.1	Ոչ նյութական ակտիվներ	20	1,064,637	1,054,183
1.10.2	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	20.1	2,070,902	1,875,558
1.12	Այլ ակտիվներ	21	1,365,013	1,649,742
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		527,659,043	464,897,091
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություն բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	74,939,160	73,183,391
2.2	Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ		53,700,903	48,335,375
2.3	ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավորությունից ստացված վարկեր	22.2	39,458,541	37,158,136
2.4	Հետգնման պայմանագրեր	22.3	63,046,386	34,127,375
2.5	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	191,353,018	183,942,323
2.6	Ստորադաս փոխառություն	23.1	6,104,831	9,679,494
2.7	Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		1,117,096	1,112,304
2.8	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	24	14,115,869	11,295,283
2.9	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	25	119,575	15,184
2.10	Վճարվելիք գումարներ	26	651,905	601,085
2.11	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	1,093,219	1,187,997
2.12	Պահուստներ	30	67,641	19,270
2.13	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	40	1,669,847	1,426,082
2.14	Այլ պարտավորություններ	27	2,952,329	2,348,069
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		450,390,320	404,431,368
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	28	31,578,015	28,132,240
3.2	Էմիսիոն եկամուտ		7,762,974	2,265,076
3.3	Պահուստներ՝			
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		4,190,000	3,952,000
3.3.2	Իրական արժեքի պահուստ		(183,297)	(379,408)
3.3.3	Այլ պահուստներ		6,681,896	6,896,366
3.4	Չբաշխված շահույթ (վնաս)		27,239,135	19,599,449
	Ընդամենը՝ կապիտալ		77,268,723	60,465,723
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		527,659,043	464,897,091

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Առաքելյան

Գլխավոր հաշվապահ

Handwritten signature

Ն. Գալստյան

Միջանկյալ Հաշվետվություն
 Ֆինանսական արդյունքների մասին
 31 Դեկտեմբեր 2024թ.
 "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, Բ.Երևան, Ամիրյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթադրություն	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան (չստուգված)	Հաշվետու ժամանակաշրջան (չստուգված)	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան (չստուգված)	Նախորդ ժամանակաշրջան (ստուգված)
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	11,759,189	46,223,797	10,698,497	39,155,699
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(7,036,881)	(27,540,049)	(6,518,753)	(23,592,407)
Չուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		4,722,308	18,683,748	4,179,744	15,563,292
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	2,403,737	7,710,069	1,624,367	5,951,229
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(687,476)	(2,472,701)	(560,588)	(2,090,915)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		1,716,261	5,237,368	1,063,779	3,860,314
Եկամուտ շահաբաժիններից		-	6,037		
Չուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	723,173	2,983,059	805,194	2,568,056
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	209,449	584,486	216,370	673,367
Գործառնական եկամուտներ		7,371,191	27,494,698	6,265,087	22,665,029
Չուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	2,937,278	2,564,995	(2,938,685)	(1,693,649)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(2,849,431)	(10,763,113)	(2,575,935)	(9,741,615)
Վնաս պարտքի զիջումից		(3,605,423)	(3,605,423)	(399,343)	(399,343)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(1,264,242)	(4,586,713)	(1,153,397)	(4,053,232)
Գործառնական շահույթ		2,589,373	11,104,444	(802,273)	6,777,190
Շահույթը/ (վնասը) մինչև հարկումը		2,589,373	11,104,444	(802,273)	6,777,190
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(416,070)	(2,101,543)	(567,700)	(2,037,102)
Ժամանակաշրջանի շահույթ		2,173,303	9,002,901	(1,369,973)	4,740,088

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

(Handwritten signature in blue ink)

Ա. Առաքելյան

Գլխավոր հաշվապահ

(Handwritten signature in blue ink)

Ն. Գալստյան

Միջանկյալ հաշվետվություն
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
31 Դեկտեմբեր 2024թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, Զ.Երևան, Ամիրյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան (չստուգված)	Հաշվետու ժամանակաշրջան (չստուգված)	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ	Նախորդ ժամանակաշրջան (ստուգված)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ		(50,235)	380,249	(478,152)	1,145,010
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում		(30,736)	(141,089)	(25,038)	(109,562)
Ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով օգուտներ հարկումից հետո					3,958,163
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումների գծով շահույթահարկ		34,438	(43,049)	105,789	(186,381)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		(46,532)	196,111	(397,402)	4,807,230
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		2,126,771	9,199,012	(1,767,374)	9,547,318

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

(Handwritten signature)

Ա. Առաքելյան

Գլխավոր հաշվապահ

(Handwritten signature)

Ն.Գալստյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2025թ հունվարի 14

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջան		Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	Զբաղիված շահույթ/վնաս	Ընդամենը	Ընդամենը կապիտալ
	Կանոնադրական կապիտալ	Չուտ գումարը							
Հոդվածներ	1	3	4	5	7	9	10	12	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)									
Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01/01/2023(ստուգված)	26,652,068	26,652,068	745,223	3,663,000	(1,228,475)	3,112,039	16,166,442	49,110,297	49,110,297
Վերահաշվարկված մնացորդը	26,652,068	26,652,068	745,223	3,663,000	(1,228,475)	3,112,039	16,166,442	49,110,297	49,110,297
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	1,480,172	1,480,172	1,519,853	-	-	-	-	3,000,025	3,000,025
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	1,480,172	1,480,172	1,519,853	-	-	-	-	3,000,025	3,000,025
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	849,067	3,958,163	4,740,088	9,547,318	9,547,318
Շահութաբաժիններ	-	-	-	-	-	-	(1,191,917)	(1,191,917)	(1,191,917)
բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	289,000	-	(173,836)	(115,164)	-	-
Մասհանումներ գլխավոր պահուստին	-	-	-	289,000	-	-	(289,000)	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում	-	-	-	-	-	(173,836)	173,836	-	-
Մնացորդ միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2023(ստուգված)	28,132,240	28,132,240	2,265,076	3,952,000	- 379,408	6,896,366	19,599,449	60,465,723	60,465,723
Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)									
Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01/01/2024(ստուգված)	28,132,240	28,132,240	2,265,076	3,952,000	(379,408)	6,896,366	19,599,449	60,465,723	60,465,723
Վերահաշվարկված մնացորդը	28,132,240	28,132,240	2,265,076	3,952,000	- 379,408	6,896,366	19,599,449	60,465,723	60,465,723
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	3,445,775	3,445,775	5,497,898	-	-	-	-	8,943,673	8,943,673
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	3,445,775	3,445,775	5,497,898	-	-	-	-	8,943,673	8,943,673
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	196,111	-	9,002,901	9,199,012	9,199,012
Շահութաբաժիններ	-	-	-	-	-	-	(1,339,685)	(1,339,685)	(1,339,685)
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	238,000	-	(214,471)	(23,529)	-	-
Մասհանումներ գլխավոր պահուստին	-	-	-	238,000	-	-	(238,000)	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում	-	-	-	-	-	(214,471)	214,471	-	-
Մնացորդ միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2024(չստուգված)	31,578,015	31,578,015	7,762,974	4,190,000	(183,297)	6,681,895	27,239,136	77,268,723	77,268,723

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

(Handwritten signature)

Ա. Առաքելյան

Գլխավոր հաշվապահ

(Handwritten signature)

Ն.Գալստյան

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանրթիվություն	Հաշվետու ժամանակաշրջան (չստուգված)	Նախորդ ժամանակաշրջան (ստուգված)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Տարվա շահույթ		9,002,901	4,740,088
Ըջգրտումներ՝			
Շահութահարկի գծով ծախս		2,101,543	2,037,102
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից օգուտ/վնաս		(2,564,995)	1,693,649
Մաշվածություն, ամորտիզացիա, արժեզրկում		2,466,269	2,159,010
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ/վնաս			48,819
Վնաս պարտքի գիշումից		3,605,423	399,343
Արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ		89,754	304,026
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ զուտ օգուտ		82,267	(129,042)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ զուտ օգուտ		(317,934)	(30,662)
Այլ եկամուտ		(105,872)	
Ստացվելիք տոկոսներ		428,335	(683,743)
Վճարվելիք տոկոսներ		(309,971)	1,011,140
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական ներհոսք՝ նախքան գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխություններ		14,477,719	11,549,730
Գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխություններ			
Գործառնական ակտիվների (աճ)/սվազում			
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպություններից		(1,081,220)	5,911,084
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		(1,727,291)	(6,022,791)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(53,782,191)	(33,757,884)
Այլ ակտիվներ		247,043	217,175
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		1,713,599	12,297,365
Հետգնման պայմանագրեր		28,972,670	(4,600,073)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		9,735,499	26,032,937
Այլ պարտավորություններ		634,666	(1,091,399)
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցներ՝ նախքան հարկումը		(809,506)	10,536,144
Վճարված շահութահարկ		(2,233,063)	(1,775,646)
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(3,042,569)	8,760,498
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Ներդրումային արժեթղթերի նվազում/ավելացում		(16,382,419)	(11,673,764)
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(1,684,787)	(1,177,789)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր			108,787
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(269,993)	(472,892)
Ներդրումային գործունեությունում (օգտագործված) / (գործունեությունից ստացված) զուտ դրամական միջոցներ		(18,337,199)	(13,215,658)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից վարկերի ստացում		2,297,177	9,801,177
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերից մուտքեր/մարումներ		6,059,020	(12,336,025)
Ստորադաս փոխառությունից մուտքեր/մարումներ		(3,354,348)	5,403,935
Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերի ավելացում/սվազում		3,034,796	2,469,057
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճար			168
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում		8,943,673	3,000,025
Պարտավորություններ վարձակալության գծով		(1,062,442)	(1,001,530)
Վճարված շահաբաժիններ		(1,296,585)	(1,150,794)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ		14,621,292	6,186,013
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների մնացորդների վրա		(1,011,522)	736,515
Ակնկալվող պարտքային կորուստների ազդեցություն		22,428	20,186
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		(7,747,570)	2,487,554
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեսկզբի դրությամբ	13_2	71,569,185	69,081,631
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեվերջի դրությամբ	13_2	63,821,615	71,569,185

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Առաքելյան

Գլխավոր հաշվապահ

Handwritten signature

Ն. Գալստյան

Ծանոթագրություն 3. "Չուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ"

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01/10/2024-31/12/2024	01/01/2024-31/12/2024	01/10/2023-31/12/2023	01/01/2023-31/12/2023
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	57,180	375,679	142,909	684,387
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	9,868,872	38,615,741	8,985,015	33,073,706
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	1,546,435	6,043,227	1,281,445	4,444,208
Տոկոսային եկամուտ "Ռեպո" պայմանագրերից	271,872	1,121,582	268,963	874,826
Այլ տոկոսային եկամուտ	14,830	67,568	20,165	78,573
Ընդամենը	11,759,189	46,223,797	10,698,497	39,155,700
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր				
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	2,943,236	11,796,422	3,118,488	11,542,507
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	2,576,472	9,902,420	2,356,733	7,628,290
Տոկոսային ծախսեր "Ռեպո" պայմանագրերի դիմաց	1,087,153	4,124,924	572,486	2,886,840
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառությունների դիմաց	144,172	699,945	247,538	649,867
Տոկոսային ծախսեր կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի դիմաց	242,419	837,289	184,846	727,079
Տոկոսային ծախսեր վարձակալական պայմանագրերի գծով	43,429	179,049	38,660	157,659
Այլ տոկոսային ծախսեր	-	-	2	165
Ընդամենը	7,036,881	27,540,049	6,518,753	23,592,407
Չուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	4,722,308	18,683,748	4,179,744	15,563,293

Ծանոթագրություն 4. "Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր"

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01/10/2024-31/12/2024	01/01/2024-31/12/2024	01/10/2023-31/12/2023	01/01/2023-31/12/2023
Դրամարկղային գործառնություններից	99,305	339,608	107,739	343,760
Չափարկային ծառայություններից	1,464,650	5,168,916	1,159,163	4,398,198
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	88,534	310,426	80,314	289,702
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	370	5,403	2,977	7,477
Վճարային քարտերի սպասարկումից	72,901	274,604	53,567	195,616
Այլ կոմիսիոն վճարներ	677,977	1,611,112	226,154	716,476
Ընդամենը	2,403,737	7,710,069	1,629,914	5,951,229
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր				
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	1,304	6,437	(7,134)	(756)
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	526,387	1,913,837	433,144	1,640,112
Երաշխիքների, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնությունների, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	10,643	25,169	7,100	24,082
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	20,407	120,004	51,162	132,556
Այլ կոմիսիոն վճարներ	128,735	407,254	76,316	294,921
Ընդամենը	687,476	2,472,701	560,588	2,090,915
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	1,716,261	5,237,368	1,069,326	3,860,314

Ծանոթագրություն 5. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ"

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	01/10/2024-31/12/2024	01/01/2024-31/12/2024	01/10/2023-31/12/2023	01/01/2023-31/12/2023
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	(4,193)	(59,010)	106,057	129,042
բաժնետոմսերից				
ապոտքային արժեթղթերից				
-անանցյալներից	(4,193)	(59,010)	106,057	129,042
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ			-	-
Ընդամենը	(4,193)	(59,010)	106,057	129,042
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումներից				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	278	434,063	71,490	126,513
ապոտքային արժեթղթերից	278	434,063	71,490	126,513
անանցյալներից				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	-	(63,418)	(12,552)	(95,851)
Ընդամենը	278	370,645	58,938	30,662
Արտարժույթային գործառնություններից				
Արտարժույթի առջ ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	735,931	2,576,958	872,269	2,685,570
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(24,052)	(89,754)	(258,878)	(304,026)
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առջ ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	11,658	78,349	12,755	12,755
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	3,551	105,871	14,053	14,053
Ընդամենը	727,088	2,671,424	640,199	2,408,352
Չուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	723,173	2,983,059	805,194	2,568,058

Ծանոթագրություն 6. "Այլ գործառնական եկամուտ"

Այլ գործառնական եկամուտ	01/10/2024-31/12/2024	01/01/2024-31/12/2024	01/10/2023-31/12/2023	01/01/2023-31/12/2023
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	122,123	387,086	176,128	450,095
Հիմնական միջոցների և ոչ կուլթական ակտիվների օտարումից (այդ թվում դուրս գրում) ստացված զուտ եկամուտներ	1,379	(2,735)	(47,708)	629
Այլ եկամուտներ՝	85,947	200,135	82,402	222,643
Ընդամենը	209,449	584,486	210,822	673,367

Այլ եկամուտներ՝ տողում արտացոլված են ըաղվածքների, չեկային և ավանդային գրքույկների, տեղեկանքների տրամադրումից և այլափոխ տարաբնույթ ծառայություններից գանձվող գումարները, որոնց համար հատուկ եկամտային հաշիվներ նախատեսված չեն:

Ծանոթագրություն 7. "Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ"

	01/10/2024-31/12/2024	01/01/2024-31/12/2024	01/10/2023-31/12/2023	01/01/2023-31/12/2023
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ(Ծանոթագրություն 13)				
Սկզբնական մնացորդ	6,163	31,069	20,205	51,255
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	2,478	(22,428)	10,864	(20,186)
Նախկինում հետհաշվելիչի դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	8,641	8,641	31,069	31,069
Բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով (Ծանոթագրություն 14)				
Սկզբնական մնացորդ	61,013	148,064	178,070	161,330
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	10,008	(77,043)	(30,006)	(13,266)
Նախկինում հետհաշվելիչի դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	71,021	71,021	148,064	148,064
Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխատվությունների գծով (Ծանոթագրություն 16)				
Սկզբնական մնացորդ	6,420,810	5,620,762	2,535,326	3,558,820
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ*	(2,975,428)	(2,216,277)	2,741,563	1,911,257
Նախկինում հետհաշվելիչի դուրս գրված գումարների վերադարձ	165,691	610,914	600,517	1,145,572
Պահուստի օգտագործում	(168,395)	(572,721)	(256,644)	(994,887)
Վերջնական մնացորդ	3,442,678	3,442,678	5,620,762	5,620,762
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Սկզբնական մնացորդ	32,415	166,993	108,825	276,555
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	(6,512)	(141,090)	58,168	(109,562)
Նախկինում հետհաշվելիչի դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	25,903	25,903	166,993	166,993
Այլ ակտիվների գծով (Ծանոթագրություն 21)				
Սկզբնական մնացորդ	1,062	1,036	11,281	7,825
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	8,127	8,050	(3,878)	(7,461)
Նախկինում հետհաշվելիչի դուրս գրված գումարների վերադարձ	134	301	(6,338)	816
Պահուստի օգտագործում	(8,357)	(8,421)	(29)	(144)
Վերջնական մնացորդ	966	966	1,036	1,036
Անորոշիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով				
Սկզբնական մնացորդ	105,943	287,024	78,853	270,041
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	16,504	(164,578)	208,171	16,983
Նախկինում հետհաշվելիչի դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	122,447	122,446	287,024	287,024
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվելիչային հոդվածների գծով(Ծանոթագրություն 30)				
Սկզբնական մնացորդ	60,096	19,270	65,467	103,386
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	7,545	48,371	(46,197)	(84,116)
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	67,641	67,641	19,270	19,270
Ընդամենը գուտ մասհանումներ պահուստներին	(2,937,278)	(2,564,995)	2,938,685	1,693,649

Ծանոթագրություն 8. "Ընդհանուր վարչական ծախսեր"

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	01/10/2024-31/12/2024	01/01/2024-31/12/2024	01/10/2023-31/12/2023	01/01/2023-31/12/2023
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	2,014,583	7,596,166	1,821,123	6,867,300
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	411	6,788	2,876	7,308
Գործուղման ծախսեր	24,440	82,686	21,611	51,499
Վարձակալության գծով ծախսեր	-	-	-	-
Ապահովագրության ծախսեր	54,155	204,911	47,583	180,239
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	153,067	467,839	91,844	350,855
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	233,369	894,924	219,179	850,368
Առդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	14,860	41,477	13,441	28,477
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	35,552	148,068	36,181	130,962
Տրանսպորտային ծախսեր	60,899	214,740	62,121	194,706
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	128,191	515,720	146,580	446,690
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	45,128	240,097	69,784	279,845
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	-	-	-	-
Այլ վարչական ծախսեր	84,776	349,697	43,612	353,366
Ընդամենը	2,849,431	10,763,113	2,575,935	9,741,615

Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ

	01/10/2024-31/12/2024	01/01/2024-31/12/2024	01/10/2023-31/12/2023	01/01/2023-31/12/2023
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ	905	897	850	842
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ (հազ դրամ)	850	689	650	603

Ծանոթագրություն 9. "Այլ գործառնական ծախսեր"

Այլ գործառնական ծախսեր	01/10/2024-31/12/2024	01/01/2024-31/12/2024	01/10/2023-31/12/2023	01/01/2023-31/12/2023
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	-	257	-	4,603
Ինկասցիայի համար կատարված վճարումներ	99,837	374,089	86,410	347,255
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	113,694	418,937	109,752	460,281
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	656,130	2,463,535	580,968	2,159,010
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	66,945	251,155	59,878	247,746
Այլ ծախսեր	327,636	1,078,740	316,389	834,337
Ընդամենը	1,264,242	4,586,713	1,153,397	4,053,232

Ծանոթագրություն 10. "Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 11. "Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)"

Հազ. դրամ

Շահութահարկի գծով ծախս	01/10/2024-31/12/2024	01/01/2024-31/12/2024	01/10/2023-31/12/2023	01/01/2023-31/12/2023
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	392,497	2,238,958	757,074	2,057,386
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները	-	412	24,411	24,411
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	23,573	(137,827)	(213,785)	(44,695)
Ընդամենը	416,070	2,101,543	567,700	2,037,102

	01/10/2024-31/12/2024	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01/01/2024-31/12/2024	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01/10/2023-31/12/2023	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01/01/2023-31/12/2023	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	2,589,373		11,104,444		(802,273)		6,777,190	
Շահութահարկ՝ դրույքաչափով	466,087	18%	1,998,800	18%	144,409	18%	1,219,894	18%
Չհարկվող եկամուտներ			(2,245)	(0.00)				
Չհարկվող եկամուտ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	(847)	(0.00)	(4,249)	(0.00)	(18,637)	0.02	(22,383)	(0.00)
Չնվազեցվող ծախսեր	(51,346)	(0.02)	100,897	0.01	662,878	(0.83)	770,617	0.11
Բացասական(դրական) փոխարժեքային տարբերություն	4,332	0.00	16,156	0.00	46,598	(0.06)	54,725	0.01
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում			412	0.00	24,411	(0.03)	24,411	0.00
Այլ արտոնություններ	(2,156)	(0.00)	(8,228)	(0.00)	(3,141)	0.00	(10,162)	(0.00)
Շահութահարկի գծով ծախս	416,070	0.16	2,101,543	0.19	567,700	(0.71)	2,037,102	0.30

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

	31.12.2024	Հազ. դրամ		
	Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալով ճանաչված	Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	604,048	(24,214)	(43,049)	536,785
Հաշվեգրված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	292,301	29,321		321,622
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	127,925	15,488		143,413
Ներդրումային արժեթղթեր	165,007	(55,020)	(43,049)	66,938
Պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	16,323	(11,511)		4,812
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,492	(2,492)		-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	(1,792,045)	162,041	-	(1,630,004)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	(1,178)		(1,178)
Հիմնական միջոցներ	(1,501,340)	47,079		(1,454,261)
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով	(268,500)	109,074		(159,426)
Պայմանական պարտավորություններ	(22,205)	7,066		(15,139)
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(1,187,997)	137,827	(43,049)	(1,093,219)

Ճանապարհորդություն 12. "Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ"

Հազ. դրամ

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	01/10/2024-31/12/2024	01/01/2024-31/12/2024	01/10/2023-31/12/2023	01/01/2023-31/12/2023
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	2,173,303	9,002,901	(1,369,973)	4,740,088
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	224,747	894,103	224,747	891,660
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակա-շրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	1,948,556	8,108,798	(1,594,720)	3,848,428
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	11,192,312	11,192,312	10,869,430	10,869,430
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.17	0.72	(0.15)	0.35

* Բաժնետոմսերի քանակի ավելացումը պայմանավորված է բաժնետոմսերի բաժանման գրանցմամբ՝ 1 բաժնետոմսը 5 բաժնետոմսի համանասնույթամբ:

Ծանոթագրություն 13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազ. դրամ

Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31/12/2024	31/12/2023
Կանխիկ դրամական միջոցներ և կանխիկին հավասարեցված վճարային փաստաթղթեր	18,435,659	16,529,115
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	43,875,985	53,348,800
Թղթակցային հաշիվներ ռեզիդենտ բանկերում	204,369	51,099
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	1,314,244	1,671,240
Պահուստներ/IFRS/	(8,641)	(31,069)
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	63,821,616	71,569,185

* Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում տողում արտացոլված են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն բանկի ներգրավված միջոցների դիմաց հաշվարկված պարտադիր պահուստավորման միջոցները:

Ծանոթագրություն 14. "Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	31/12/2024	31/12/2023
Դեպոզիտային միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,527,500	2,122,500
Պահուստներ/IFRS/	(4,819)	(15,791)
Ընդամենը	2,522,681	2,106,709
ՀՀ բանկերում՝		
Վարկեր և ավանդներ		114,087
Այլ	308	233
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում		
Վարկեր և ավանդներ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում		
Վարկեր և ավանդներ		
Այլ	120	145,819
Հաշվեգրված տոկոսներ		664
Ընդամենը	428	260,803
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(120)	(9,759)
Չուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	308	251,044
Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	31/12/2024	31/12/2023
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Վարկեր և ավանդներ	1,007,364	504,484
Այլ	126,017	2,426,267
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Վարկեր և ավանդներ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում		
Վարկեր և ավանդներ	3,179,743	665,458
Հաշվեգրված տոկոսներ	3,285	1,586
Ընդամենը	4,316,409	3,597,795
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(38,924)	(29,163)
Չուտ պահանջներ ֆինանսական	4,277,485	3,568,632
Չուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,800,474	5,926,385

Ծանոթագրություն 14.1 Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	31/12/2024	31/12/2023
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	14,244,938	12,558,183
Պահուստներ	(27,158)	(93,351)
Ընդամենը	14,217,780	12,464,832

Ծանոթագրություն 15. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	31/12/2024	31/12/2023
Ածանցյալ գործիքներ		
Սվոպ		1,326
Ընդամենը		1,326

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)

Ծանոթագրություն 16. "Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ"

Հազ. դրամ		
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	31/12/2024	31/12/2023
Վարկեր, այդ թվում՝	324,741,294	276,538,217
Հիփոթեքային	51,396,523	45,800,699
Վարկային քարտեր	18,840,402	18,601,430
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	1,962,438	1,880,183
Ընդամենը վարկեր	345,544,134	297,019,830
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(3,442,678)	(5,620,762)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	342,101,456	291,399,068

Հազ. դրամ		
Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	31/12/2024	31/12/2023
Պետական ձեռնարկություններ	22,283	139,974
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	158,662,395	145,669,815
խոշոր ձեռնարկություններ	80,285,067	67,582,747
փոքր և միջին ձեռնարկություններ	78,377,328	78,087,068
այդ թվում բիզնես քարտեր	35,750	25,183
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	159,369,529	124,897,741
սպառողական վարկեր	83,672,848	47,605,849
հիփոթեքային վարկեր	51,396,523	45,800,699
վարկային քարտեր	18,800,235	18,576,189
Անհատ ձեռնարկատերեր	25,527,489	24,432,118
Հաշվեգրված տոկոսներ	1,962,438	1,880,183
Ընդամենը վարկեր	345,544,134	297,019,831
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների պահուստ/ծանոթագրություն 7/	(3,442,678)	(5,620,762)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	342,101,456	291,399,069

Հազ դրամ

Հաճախորդներին տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսվարողների խմբերի (սեզամենտների)	31/12/2024	31/12/2023
Պետական և խոշոր ձեռնարկություններ	80,307,350	67,722,721
ՓՄՁ ոլորտ*, այդ թվում՝	87,354,428	94,018,065
գյուղատնտեսական ոլորտ	9,689,997	30,622,084
տնային տնտեսություններ	175,919,918	133,398,862
Հաշվեգրված տոկոսներ	1,962,438	1,880,183
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	345,544,134	297,019,831
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների պահուստ/ծանոթագրություն 7/	(3,442,678)	(5,620,762)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	342,101,456	291,399,069

*ՓՄՁ ոլորտը ներառում է փոքր և միջին ձեռնարկություններին, անհատ ձեռնարկատերերին, ֆիզիկական անձանց, ինչպես նաև գյուղատնտեսական ոլորտին տրամադրված ներդրումային վարկեր:

Հազ դրամ

Վարկային պարտավորություններ 20 խոշոր վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձաց գծով /առանց հաշվի առնելու պահուստը/	31/12/2024	31/12/2023
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	91,812,725	93,222,813
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	2,182,926	5,743,609
Ընդամենը	93,995,651	98,966,422
Վարկային ներդրումներ	345,544,134	297,019,831
Տեսակարար կշիռ վարկային պորտֆելում	26.57%	31.39%
Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալ	77,137,535	63,639,930
Տոկոսային հարաբերակցություն կապիտալի	121.85%	155.51%
Ընդամենը	93,995,651	98,966,422

Միջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ	31/12/2024	քանակ
ADB/MSME	7,723,298	210
ADB/WESSD	4,024,392	153
BS/SME3	1,344,117	42
COVID-19/1/3	25,086	1
COVID-19/2/1	2,253	1
COVID-19/2/2	2,870,963	45
DEG/SME	290,434	15
EBRD/MSME	745,730	33
EBRD/SMEC/Green	897,234	17
EBRD/WiB	251,633	32
EIB/APEX	6,664,461	154
FMO/MSME/Green	467,392	18
FMO/MSME/Retail	446,098	26
GAF/ KfW /ENERGY	3,789,035	1,396
GAF/ KfW/ AGRO	1,732,468	123
GAF/KfW/SME	20,892,793	1,852
GAF/ KfW /CONSUMERENERGY	1,141,115	1,933
GAF/KfW/SME/ENERGY	3,023,100	120
INCOFINCVBA/MSE	733,680	47
Proparco/SME/Green	10,991,596	565
PRM/SCITF	2,818	2
Ընդամենը	68,059,696	6,785

Հազ դրամ

Միջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ	31/12/2023	քանակ
ADB/MSME	5,261,287	75
ADB/TFP/IBA	54,393	2
ADB/WESSD	4,443,223	208
BS/SME3	1,817,062	65
COVID-14	51	1
COVID-19/1/3	125,460	1
COVID-19/2/1	5,634	1
COVID-19/2/2	3,010,599	51
DEG/SME	435,152	20
EBRD/SMEC/Green	596,637	11
EBRD/WiB	525,622	63
EIB/APEX	7,686,097	158
FINSCA/MSE	14,696	2
FMO/MSME/Green	817,357	22
FMO/MSME/Retail	1,061,514	51
GAF/ KfW /SME	21,169,473	1,789
GAF/ KfW /ENERGY	743,689	198
GAF/ KfW /SME/ENERGY	1,719,772	52
GAF/ KfW/ AGRO	1,608,505	52
GAF/KfW/CONSUMER ENERGY	1,481,433	2,244
INCOFINCVBA/MSE	1,362,471	61
Proparco/SME/Green	9,110,469	475
PRM/SCTTF	4,132	2
COVID 19/2/1	30,731	29
COVID 19/2/2	4,266,593	70
COVID 19/3	113,546	21
Ընդամենը	63,054,728	5,604

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների բացվածք ըստ վարկավորման ոլորտների(առանց հաշվի առնելու վարկերի հնարավոր կորսուսանների գծով պահուստները)	31/12/2024	Տոկոսային հարաբերությունը	31/12/2023	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	19,397,326	5.61	18,175,519	6.12
Գյուղատնտեսություն	14,556,135	4.21	30,995,674	10.44
Շինարարություն	52,917,542	15.31	38,477,381	12.95
Տրանսպորտ և կապ	1,620,212	0.47	1,673,197	0.56
Առևտուր	46,835,642	13.55	47,630,296	16.04
Սպառողական	103,219,755	29.87	66,930,820	22.53
Հիփոթեքային վարկեր	51,615,491	14.94	45,990,151	15.48
Սպասարկման ոլորտ	20,443,838	5.92	16,224,018	5.46
Այլ	34,938,193	10.11	30,922,774	10.41
Ընդամենը	345,544,134	100.00	297,019,830	100.00

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	31/12/2024	Տոկոսային հարաբերությունը	31/12/2023	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	336,921,808	98.49	289,455,743	99.33
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների		-	22,459	0.01
Ֆրանսիա			22,459	
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ	3,217,210	0.94	40,683	0.01
Ռուսաստան	3,217,210		40,683	
Հաշվեգրված տոկոսներ	1,962,438	0.57	1,880,183	0.65
Ընդամենը	342,101,456	100	291,399,068	100

Ճանութագրություն 16. "Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ"

31/12/2024

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը ըստ դասակարգման փուլերի /IFRS 9/	Փուլ 1 /Չարժեզրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ
	Կորպորատիվ վարկեր	159,381,236	1,401,566	156,405	116,817	61,987
Ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռներեցներին տրված վարկեր	183,421,175	860,358	1,226,155	464,023	1,297,176	543,764
Ընդամենը	342,802,411	2,261,924	1,382,560	580,840	1,359,163	599,914

31/12/2023

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի, փոխառությունների և արժեզրկման պահուստների բացվածք ըստ ռեզրեսիոն մոդելի ճյուղերի	Փուլ 1 /Չարժեզրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ
	Կորպորատիվ վարկեր	146,721,590	3,843,917	149,504	46,497	11,658
Ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռներեցներին տրված վարկեր	147,452,918	866,867	2,295,369	579,037	388,792	277,860
Ընդամենը	294,174,508	4,710,784	2,444,873	625,534	400,450	284,444

Ծանոթագրություն 16. "Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ"

31/12/2024

	Համախառն վարկեր	Արժեքը կանգնած գծով պահուստ	Չուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեքը կանգնած պահուստ
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	101,827,082	1,007,756	100,819,326	0.99%
- 1-ից 30 օր	93,114	19,496	73,618	20.94%
- 31-ից 60 օր	44,571	19,508	25,063	43.77%
- 61-ից 90 օր	19,634	9,796	9,838	49.89%
- 91-ից 180 օր	1,192,198	402,149	790,049	33.73%
- 180 օրից ավել	431,566	30,030	13,126	69.58%
Ընդամենը	103,219,755	1,488,735	101,731,020	1.44%
Անստուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	46,707,441	268,159	46,439,282	0.57%
- 1-ից 30 օր	11,756	1,268	10,488	10.79%
- 31-ից 60 օր	23,394	19,696	3,698	84.19%
- 61-ից 90 օր	82,576	69,406	13,170	84.05%
- 91-ից 180 օր			0	#DIV/0!
- 180 օրից ավել	10,475	6,310	4,165	
Ընդամենը	46,835,642	364,839	46,470,803	0.78%
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	19,397,326	144,489	19,252,837	0.74%
- 1-ից 30 օր			0	
- 31-ից 60 օր			0	
- 61-ից 90 օր			0	
- 91-ից 180 օր			0	
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	19,397,326	144,489	19,252,837	0.74%
Շինարարություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	52,917,542	618,690	52,298,852	1.17%
- 1-ից 30 օր			0	
- 31-ից 60 օր			0	
- 61-ից 90 օր			0	
- 91-ից 180 օր			0	
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	52,917,542	618,690	52,298,852	1.17%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	51,490,821	25,234	51,465,587	0.05%
- 1-ից 30 օր	62,722	278	62,444	
- 31-ից 60 օր			0	
- 61-ից 90 օր			0	
- 91-ից 180 օր	61,948	47,991	13,957	
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	51,615,491	73,503	51,541,988	0.14%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	14,540,554	152,974	14,387,580	1.05%
- 1-ից 30 օր	14,744	646	14,098	4.38%
- 31-ից 60 օր	559	238	321	42.58%
- 61-ից 90 օր			0	0.00%
- 91-ից 180 օր	278	134	144	48.20%
- 180 օրից ավել	0	0	0	
Ընդամենը	14,556,135	153,992	14,402,143	1.06%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	56,910,363	525,855	56,384,508	0.92%
- 1-ից 30 օր	26,215	14,405	11,810	
- 31-ից 60 օր			0	
- 61-ից 90 օր	3,678	2021	1,657	
- 91-ից 180 օր			0	
- 180 օրից ավել	61,987	56,149	5,838	
Ընդամենը	57,002,243	598,430	56,403,813	1.05%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	345,544,134	3,442,678	342,101,456	1.00%

31/12/2023

	Համախառն վարկեր	Արժեքը կանգնած գծով պահուստ	Չուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեքը կանգնած պահուստ
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	66,579,673	1,060,867	65,518,806	1.59%
- 1-ից 30 օր	132,420	21,827	110,593	16.48%
- 31-ից 60 օր	40,883	12,682	28,201	31.02%
- 61-ից 90 օր	55,724	14,377	41,347	25.80%
- 91-ից 180 օր	89,686	64,515	25,171	71.93%
- 180 օրից ավել	324,355	23,545	8,890	72.59%
Ընդամենը	66,930,821	1,197,813	65,733,008	1.79%
Անստուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	47,297,169	280,708	47,016,461	0.59%
- 1-ից 30 օր	300,186	86,925	213,261	28.96%
- 31-ից 60 օր			0	
- 61-ից 90 օր	24,953	11,606	13,347	
- 91-ից 180 օր	7,987	6,783	1,204	84.93%
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	47,630,295	386,022	47,244,273	0.81%
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	18,171,218	2,918	18,168,300	0.02%
- 1-ից 30 օր			0	
- 31-ից 60 օր			0	
- 61-ից 90 օր	4,300	26	4,274	
- 91-ից 180 օր			0	
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	18,175,518	2,944	18,172,574	0.02%
Շինարարություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	38,465,688	378,884	38,086,804	0.98%
- 1-ից 30 օր	11,693	0.7	11,692	
- 31-ից 60 օր			0	
- 61-ից 90 օր			0	
- 91-ից 180 օր			0	
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	38,477,381	378,885	38,098,496	0.98%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	45,990,151	257,280	45,732,871	0.56%
- 1-ից 30 օր				
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր				
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել				
Ընդամենը	45,990,151	257,280	45,732,871	0.56%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	30,954,647	3,259,668	27,694,979	10.53%
- 1-ից 30 օր	21,090	4,031	17,059	19.11%
- 31-ից 60 օր	3,987	933	3,054	23.40%
- 61-ից 90 օր	4,073	953	3,120	23.40%
- 91-ից 180 օր	11,180	6,314	4,866	56.48%
- 180 օրից ավել	697	393	304	56.38%
Ընդամենը	30,995,674	3,272,292	27,723,382	10.56%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	48,818,773	125,526	48,693,247	0.26%
- 1-ից 30 օր	1,218	0	1,218	0.01%
- 31-ից 60 օր			0	
- 61-ից 90 օր			0	
- 91-ից 180 օր			0	
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	48,819,991	125,526	48,694,465	0.26%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	297,019,831	5,620,762	291,399,069	1.89%

Ծանոթագրություն 17. "Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Պետական արժեթղթեր	31/12/2024	31/12/2023
Պետական գանձապետական պարտատոմսեր	607,409	14,863,631
Ընդամենը	607,409	14,863,631

Հազ. դրամ

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	31/12/2024		31/12/2023	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
Կապիտալի գործիքներ		399,540		105,755
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր		399,540		105,755
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ (հնարավոր կորուստների պահուստ)				
Զուտ ներդրումներ ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ		- 399,540		- 105,755

Հազ. դրամ

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	31/12/2024		31/12/2023	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Կապիտալի գործիքներ		6,685		6,502
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր		6,685		6,502
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	607,409	406,225	14,863,631	112,257

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները 31/12/2024թ.-ի դրությամբ

Հազ. դրամ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
S.W.I.F.T	Հեռահաղորդակցության ծառայություններ	Բելգիա	13/09/1996	6,685	-
ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԲԱՐԴ ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	22/02/2000	168,285	6.20
ԱԶՈՎ ԵՐԵՂԻՏ ՈՒՇՓՈՐԹԻՆԳ ՓԲԸ	Տեղեկատվական ծառայություններ	ՀՀ	23/06/2006	23,255	4.58
ԵՍ ԵՍ ՓԲԸ	Էլեկտրոնային ծառայությունների մատուցում	ՀՀ	19/03/2024	200,000	8.33
ԹԵԼ ՍԵԼ ԲԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	10/12/2024	8,000	0.06
Ընդամենը				406,225	

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների (բացառությամբ կապիտալի գործիքներում ներդրումների) հաշվեկշռային և իրական արժեքները համապատասխանում են իրար:

Ներդրումները կապիտալի գործիքներում ՀՀ-ում չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա: Այլ գործիքների իրական արժեքը՝ ճշգրտորեն որոշելու համար բացակայում են որոշակի ընդունելի սկզբունքներ ու մեթոդներ, և հետևաբար այդ արժեթղթերը հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկման գծով պահուստի գումարը:

Ծանոթագրություն 17.1 "Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր"

Հազ. դրամ

	31/12/2024	31/12/2023
Գրավադրված արժեթղթեր՝ <i>այդ թվում</i>	67,011,458	36,882,318
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	12,573,292	6,938,430
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	54,438,166	29,943,888
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների պահուստ	(104,902)	(222,784)
Ընդամենը	66,906,556	36,659,534

Ծանոթագրություն 18. "Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ"

Հազ. դրամ

	31/12/2024	31/12/2023
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պետական արժեթղթեր	8,952,024	8,488,243
Կուտակված տոկոսներ	152,587	146,304
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների պահուստ	(17,545)	(64,241)
Ընդամենը	9,087,066	8,570,306

Ծանոթագրություն 19. "Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում"

Հաշվետու և Նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 20. "Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ"

Հոդվածի անվանումը	Հոդ, շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրա-միջոցներ	Այլ հիմն.միջոցներ	Հիմն.միջ.գծով կապ. ներդ.	Օգտագործված իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Հիմնական միջոցների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2023	12,637,123	4,430,805	1,267,450	2,616,039	59	5,167,177	26,118,653
Ավելացում	300,000	1,077,905	90,413	159,719	56,750	1,151,372	2,836,159
Օտարում			(12,247)				(12,247)
Դուրս գրում		(80,623)		(144,221)	(59)		(224,903)
Վերախմբավորում	56,750	(3,462)		3,462	(56,750)		-
Հիմնական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2024	12,993,873	5,424,625	1,345,616	2,634,999	-	6,318,549	28,717,662
Կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2023	277,981	3,177,882	448,226	1,655,929	-	3,291,620	8,851,638
Ավելացում	385,956	493,376	145,688	222,949		956,025	2,203,994
Օտարում							-
Արժեզրկում		(292)		292			-
Ամորտիզացիայի դուրսգրում (վերագնահատումից)		(79,057)	(12,125)	(141,082)			(232,264)
Կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2024	663,937	3,591,909	581,789	1,738,088	-	4,247,645	10,823,368
Չուտ հաշվեկշռային արժեք							
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	12,329,936	1,832,716	763,827	896,911	-	2,070,904	17,894,294
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	12,359,142	1,252,923	819,224	960,110	59	1,875,557	17,267,015

Հիմնական միջոցների վերագնահատումը կատարվել է անկախ գնահատողի կողմից համաձայն շուկայական և եկամտային մոտեցումների: Վերագնահատումից աճը վերագրվել է սեփական կապիտալի վերագնահատման պահուստին :

Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2023	1,090,373	800,056	206	32,981	1,923,616
Ավելացում	152,768	117,225			269,993
Դուրս գրում					-
Օտարում		(63,927)		(1,287)	(65,214)
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2024	1,243,141	853,354	206	31,694	2,128,395
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2023	315,141	526,696	129	27,467	869,433
Ավելացում	128,152	129,220	15	2,152	259,539
Օտարում					-
Դուրս գրում		(63,927)		(1,287)	(65,214)
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2024	443,293	591,989	144	28,332	1,063,758
Չուտ հաշվեկշռային արժեք					
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	799,848	261,365	62	3,362	1,064,637
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	775,232	273,360	77	5,514	1,054,183

31.12.2024թ. դրությամբ բանկն ունի ներատեղծված ոչ նյութական ակտիվ՝ նոր <<Գործառնական օր>> ծրագիր, սկզբնական արժեքը՝ 750 հազ.դրամ ամորտիզացիան 750 հազ.դրամ, մնացորդային արժեքը 0 դրամ:

Ծանոթագրություն 21. "Այլ ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	31/12/2024	31/12/2023
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	56,693	72,227
Ընդամենը	56,693	72,227
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ(ծանոթ. 7)	(633)	(722)
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք զուտ գումարներ	56,060	71,505
Ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ		
Ղեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	162,464	254,681
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	117	62
Կանխավճարներ մատակարարներին	118,373	197,002
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	50,546	45,417
Այլ ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	33,183	31,308
Ընդամենը	364,683	528,470
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(333)	(314)
Ընդամենը	364,350	528,156
Պահեստ	644,618	493,357
Այլ ակտիվներ	266,254	197,340
Այլ ակտիվներ	33,731	359,384
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		
Ընդամենը	944,603	1,050,081
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,365,013	1,649,742

Ծանոթագրություն 22. "Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	31/12/2024	31/12/2023
ՀՀ բանկերի	15,064	16,874
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	1,874	38,049
Հաշվեցրված տոկոսներ		
Ընդամենը	16,938	54,923
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
Այլ		
ՀՀ բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	7,965,416	6,263,124
Այլ		
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	1,937,296	
Այլ		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	1,323,966	1,124,938
Այլ	3,278	-
Հաշվեցրված տոկոսներ	47,337	59,029
Ընդամենը	11,277,293	7,447,091
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
Ընթացիկ հաշիվներ	6,356,567	6,505,202
Վարկեր	27,427,288	25,426,195
Ավանդներ	28,707,318	32,381,765
Այլ	325,242	204,731
Հաշվեցրված տոկոսներ	828,514	1,163,485
Ընդամենը	63,644,929	65,681,378
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	74,939,160	73,183,392

Ճանութագրություն 22.2 ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր

Ծրագիր	31/12/2024		31/12/2023	
	Վարկավորման գումար	Հաշվեգրված տոկոս	Վարկավորման գումար	Հաշվեգրված տոկոս
ԳՀՀ / "Կանանց ձեռներեցության ոլորտի աջակցման և զարգացման" վարկային ծրագիր	1,422,425	4,852	1,788,378	6,358
ԳՀՀ / Եվրոպական ներդրումային բանկի ՀՀ ՓՄՁ-ների վարկավորում	7,191,471	114,496	8,006,506	124,401
ԳՀՀ / Գերմանահայկական հիմնադրամի միկրո և փոքր բիզնեսի զարգացման ծրագիր	22,071,162	356,955	20,893,527	396,234
ԳՀՀ "Վերականգնվող Էներգիայի Չարգացում" ծրագիր	3,672,273	99,201	2,629,740	69,241
ԳՀՀ "Ֆինանսական միջոցների հասանելիությունը ՓՄՁ-ների համար" ծրագիր	2,785,226	32,167	1,719,343	18,023
ՀՀ "Գյուղատնտեսական ոլորտի աջակցում" ծրագիր	1,692,649	15,664	1,494,078	12,306
Ընդամենը	38,835,206	623,335	36,531,572	626,563

Ճանութագրություն 22.3 Հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրեր	31/12/2024	31/12/2023
Հետգնման պայմանագրեր ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	63,046,386	34,127,375
Ընդամենը	63,046,386	34,127,375

Ճանութագրություն 23. "Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ"

ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	31/12/2024	31/12/2023
Ընթացիկ հաշիվներ	34,699,797	55,069,476
Ժամկետային ավանդներ	36,085,270	18,657,714
Այլ	1,630,297	1,008,988
Հաշվարկված տոկոսներ	1,123,334	950,062
Ընդամենը	73,538,698	75,686,240

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	31/12/2024	31/12/2023
Ընթացիկ հաշիվներ	397,465	1,189,030
Ժամկետային ավանդներ		
Այլ	2	2
Հաշվարկված տոկոսներ	27	24
Ընդամենը	397,494	1,189,056

ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ	31/12/2024	31/12/2023
Ընթացիկ հաշիվներ	2,591,102	2,137,599
Ժամկետային ավանդներ	26,000	38,668
Այլ	23,464	22,132
Հաշվարկված տոկոսներ	536	736
Ընդամենը	2,641,102	2,199,135

ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	31/12/2024	31/12/2023
Ընթացիկ հաշիվներ	33,018,850	33,251,866
Ժամկետային ավանդներ	74,142,317	64,409,517
Այլ	728,759	693,683
Հաշվարկված տոկոսներ	1,834,968	1,460,792
Ընդամենը	109,724,894	99,815,858

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	31/12/2024	31/12/2023
Ընթացիկ հաշիվներ	1,068,169	1,942,393
Ժամկետային ավանդներ	3,892,151	3,042,980
Այլ	13,829	18,182
Հաշվարկված տոկոսներ	76,682	48,479
Ընդամենը	5,050,831	5,052,034
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	191,353,019	183,942,323

31.12.2024թ. դրությամբ պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող դրամական միջոցներ 5,387,089 հազ.դրամ, դատարանի որոշմամբ և հարկային մարմինների կողմից սառեցված գումար՝ 6.827 հազ. դրամ:

Ճանութագրություն 23.1 "Ստորադաս փոխառություն"

Բանկը 31.12.2024 թ դրությամբ ունի ստորադաս փոխառություն՝ 6.104.831 դրամ:

Ճանութագրություն 24. "Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր"

	31/12/2024	31/12/2023
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր	14,115,869	11,295,283
Ընդամենը	14,115,869	11,295,283

Ճանութագրություն 25. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն"

Հազ. դրամ

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	31/12/2024	31/12/2023
Ածանցյալ գործիքներ		
Սվոփ		
Ֆորվարդ		
այլ	119,575	15,184
Ընդամենը	119,575	15,184

Ճանութագրություն 26. "Վճարվելիք գումարներ"

Հազ. դրամ

Վճարվելիք գումարներ	31/12/2024	31/12/2023
Շահաբաժիններ	584,961	541,207
Ավանդների ապահովագրության գծով պարտավորություն	66,944	59,878
Ընդամենը	651,905	601,085

Ճանութագրություն 27. "Այլ պարտավորություններ"

Հազ. դրամ

Այլ պարտավորություններ	31/12/2024	31/12/2023
Ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի գծով	73,719	106,978
ԱԱՀ-ի գծով	6,658	3,823
Այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	303,709	260,109
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	1,606,396	1,497,356
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	180,088	125,811
Այլ պարտավորություններ	781,759	353,992
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	2,952,329	2,348,069

Ծանոթագրություն 28. "Կանոնադրական կապիտալ"

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 31.578.015 հազ. դրամ, այն ներառում է 12.119.719 հատ սովորական բաժնետոմս 2.080 դրամ անվանական արժեքով և 424,600 հատ արտոնյալ բաժնետոմս 15,000 դրամ անվանական արժեքով: Ներկայացնում ենք հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկություններ.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Հազ. դրամ
			Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Սուբհասյան Սարիբեկ Ալբերտի	7,307,140	28.99%	
Սուբհասյան Խաչատուր Ալբերտի	3,138,533	12.45%	
Սուբհասյան Էդուարդ Ալբերտի	3,279,677	13.01%	

Արտոնյալ բաժնետոմս ունեցող բաժնետերերն իրավունք ունեն՝

ա/ մասնակցել Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին՝ իրենց պատկանող արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակին և անվանական արժեքին համապատասխան ձայների քանակով՝ օրենքով և բանկի կանոնադրությամբ սահմանված դեպքերում:

բ/ ստանալ եռամսյակային վճարներ(շահութաբաժիններ),գ/ ստանալ Բանկի գործունեության վերաբերյալ օրենքով սահմանված ցանկացած տեղեկատվություն,

դ/ ստանալ Բանկի գույքի իր հասանելիք մասը Բանկի լուծարման դեպքում:

Ծանոթագրություն 29. "Սեփական կապիտալի այլ տարրեր"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 30. "Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ պարտավորություններ

Բանկի իրավական պարտավորությունները 31.12.2024 թ. դրությամբ առկա չեն այնպիսի իրավական պարտավորություններ, որոնց գծով բանկը իրականացրել է պահուստավորում: Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում: Բանկի հարկային պարտավորությունները 31.12.2024 թ դրությամբ բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

Հազ. դրամ

	31/12/2024	31/12/2023
Չօգտագործված վարկային գծեր	2,518,236	941,322
Տրամադրված երաշխիքներ	13,237,505	14,126,256
Տրամադրված ակրեդիտիվներ		
Լշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	(67,641)	(19,270)

Ծանոթագրություն 31. "Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ"

Ներկայացվող ծանոթագրության առումով բանկի հետ կապված անձինք են համարվում Բանկի ղեկավարները, բանկի բաժնետերերը և "Բանկերի և բանկային գործունեության մասին" ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով նրանց հետ կապված անձինք:

Բանկի ղեկավարներ են համարվում բանկի խորհրդի նախագահը, նրա տեղակալը և խորհրդի անդամները, գործադիր տնօրենը, նրա տեղակալները, գլխավոր հաշվապահը, նրա տեղակալը, ներքին աուդիտի ղեկավարը, նրա անդամները, բանկի տնօրինության անդամները, ինչպես նաև բանկի տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները՝ բանկի դեպարտամենտի, վարչության, բաժնի պետերը:

Բանկի հետ կապակցված կողմերի հետ գործարքները իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Հազ. դրամ

Բանկի հետ կապված կողմերին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	31/12/2024	31/12/2023
Բանկի բաժնետեր	7,221,063	7,127,089
Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	526,293	433,611
Ֆինանսական կազմակերպություն		
Ընդամենը	7,747,356	7,560,700
Տոկոսային եկամուտ	775,553	736,674

Բանկի հետ կապված կողմերից ներգրավված միջոցներ	31/12/2024	31/12/2023
Բանկի բաժնետեր	4,348,971	10,320,884
Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	1,026,510	919,193
Ֆինանսական կազմակերպություն	471,795	259,260
Ընդամենը	5,847,276	11,499,337
Տոկոսային ծախս	596,494	533,694
Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	31/12/2024	31/12/2023
Բանկի խորհրդին	490,324	434,532
Աշխատավարձ	454,174	407,282
Պարգևատրում	36,150	27,250
Բանկի գործադիր մարմնին	582,569	641,589
Աշխատավարձ	540,569	469,089
Պարգևատրում	42,000	172,500
Բանկի ներքին աուդիտին	155,686	124,840
Աշխատավարձ	143,836	114,265
Պարգևատրում	11,850	10,575
Ընդամենը	1,228,579	1,200,961

1) վարկային ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Վարկային ռիսկը վարկի, հաշվարկված տոկոսի կամ դրանց մի մասի պայմանագրով սահմանված ժամկետներից ուշացման կամ անվերադարձելիության հնարավոր վտանգն է՝ պայմանավորված վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման, գրավի արժեզրկման և նման այլ պատճառներով, որի արդյունքում բանկը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել:

2) վարկային ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Բանկում մշակվել է վարկային ռիսկի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանություն, որը հնարավորություն է տալիս գնահատելու վարկի ռիսկայնությունը՝ հիմնվելով համապատասխան մոդելի հաշվարկների արդյունքների վրա: Չուզակցելով մաթեմատիկական և տնտեսագիտական հիմնավորումները՝ վարկային ռիսկի գնահատման մոդելն ապահովում է ռիսկի գնահատման համալիր մոտեցում, որի արդյունքում վերոհիշյալ մեթոդաբանությունը նպաստում է վարկի տրամադրման հիմնավորված որոշման կայացմանը՝ որպես էկզոգեն փոփոխականներ կիրառելով նաև էքսպերտային գնահատականները: Փոխառուի վարկունակության նախնական ուսումնասիրության ժամանակ բանկը բացահայտում է պոտենցիալ փոխառուի համապատասխանությունը բանկի վարկային քաղաքականությամբ սահմանված ընդհանուր չափանիշներին, որի դրական արդյունքի դեպքում կատարվում է վարկունակության գործոնների մանրամասն վերլուծություն:

3) մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում),

Ի հավելումս վերոհիշյալ մեթոդաբանության՝ վարկային ռիսկի գնահատման համար բանկում կիրառվում է նաև սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շուկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի վնասների հաշվարկ:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ և յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում է բանկի վնասը: Վարկային ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շուկային սցենարները.

1. դասակարգված վարկերի X%-ի չափով դուրսգրումը,
2. կասկածելի վարկերի Y%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
3. ստանդարտ վարկերի Z%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
4. արտարժույթով ստանդարտ վարկերի U%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
5. խոշոր վարկառուի սնկացման հետևանքով վարկի անհուսալի դառնալու սցենար,
6. ընդհանուր վարկերի K%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
7. հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների L%-ի չափով վերափոխումը հաշվեկշռային հոդվածների,
8. առաջին (բացառությամբ կասկածելի դասակարգված), երկրորդ, երրորդ և յոթերորդ սցենարների միաժամանակ հանդես գալու սցենար,

որտեղ X, Y, Z, U, K, L-ը սցենարների պարամետրերն են (1-ից 100 թվեր են):

Սթրես թեստերի կիրառման արդյունքում հաշվարկվում են նշված շոկային իրավիճակների ազդեցությունը Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության Ն1 նորմատիվների վրա, ինչպես նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերը, գնահատվում են նորմատիվների խախտման հնարավորությունը և չափերը, պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարի չափը:

Հաշվարկվում են հնարավոր տարբեր սցենարների դեպքում (յուրաքանչյուր սցենարի պարամետրի տարբեր արժեքների համար) պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարները, որոնք օգտագործվում են նախորդ ժամանակահատվածների տվյալների հիման վրա մշակված հավանական սցենարների վերլուծման նպատակով: Առավել հավանական սցենարների վերլուծության միջոցով գնահատվում է վարկային պորտֆելի ռիսկայնությունը և իրականացվում են ռիսկի նվազագույն մակարդակի ապահովմանն ուղղված միջոցառումներ: Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության նորմատիվների վրա դասակարգված, կասկածելի, ստանդարտ և ընդհանուր վարկերի որոշակի տոկոսի դուրսգրման սցենարների ազդեցության վերլուծությունում ներառված է նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի որոշումը, որը հնարավորություն է տալիս գնահատել տվյալ օրվա դրությամբ նորմատիվների խախտման հավանականությունը (ռիսկը):

4) վարկային ռիսկի թուլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,

Բանկը, իր վարկային պորտֆելը կառուցելիս, հաշվառում և վիճակագրություն է տանում վարկերի առանձին տեսակների կենտրոնացումների վերաբերյալ.

- V ըստ տնտեսության ճյուղի,
- V ըստ տարածաշրջանի,
- V ըստ մեկ փոխառուի և նրա հետ փոխկապակցված անձանց,
- V ըստ վարկերի ժամկետների,
- V ըստ գրավների և այլն:

5) վարկային ռիսկի կարգավորումը՝ վարկային ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

Բանկի որդեգրած վարկային քաղաքականությունը նպատակ է հետապնդում առավելագույնի հասցնել ներգրավված միջոցների, որպես վարկ տեղաբաշխման արդյունավետությունը՝ ապահովելով համապատասխան իրացվելիություն և ռիսկի դիվերսիֆիկացիա անհրաժեշտ եկամտաբերության պայմաններում:

Բանկի վարկային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է գործընթացը կարգավորող կանոնակարգերի և կարգերի միջոցով, որոնք սահմանում են վարկառուին ներկայացվող պահանջները, վերջինիս վարկունակությունը գնահատող համապատասխան չափանիշները, վարկի ապահովվածության գնահատումը, գրավի իրացվելիության վերլուծությունը, խոշոր վարկերի տրամադրման սահմանափակումը, արտաքին միջավայրի փոփոխությունների կանխատեսումը, վարկային մոնիտորինգը, հսկողությունը, վերահսկումը և այլն:

31/12/2024

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Ղրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	62,557,685	526,763	629,275	107,894	63,821,616
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	531,149				531,149
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	6,270,580	120	404,708	125,066	6,800,474
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	14,217,780				14,217,780
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	338,835,996	3,265,460			342,101,456
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	1,006,949	-	6,685		1,013,634
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	66,906,556	-			66,906,556
Այլ ակտիվներ	55,917		143		56,060
Ընդամենը ակտիվներ	499,469,678	3,792,343	1,040,810	232,960	504,535,791

31/12/2023

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Ղրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	69,943,174	1,018,717	501,794	105,500	71,569,185
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	396,358				396,358
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	5,259,767	619	378,939	287,059	5,926,385
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	12,464,832				12,464,832
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	1,326				1,326
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	291,335,671	40,939	22,459		291,399,069
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	14,969,386		6,502		14,975,888
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	36,659,534				36,659,534
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	8,570,306				8,570,306
Այլ ակտիվներ	102,188		373		102,561
Ընդամենը ակտիվներ	439,702,542	1,060,276	910,067	392,559	442,065,444

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը ըստ ՀՀ մարզերի տեղաբաշխվածության.

Հազ. դրամ

ՀՀ մարզեր	31/12/2024	31/12/2023
Երևան	215,199,733	178,899,461
Կոտայք	34,875,288	31,801,851
Արարատ	18,299,785	13,097,526
Լոռի	8,604,554	7,792,218
Ղեղարքունիք	11,380,116	8,297,182
Շիրակ	10,721,936	9,120,467
Արմավիր	16,794,519	12,301,384
Սյունիք	9,050,460	7,209,344
Արագածոտն	10,125,982	9,022,663
Վայոց Ձոր	2,546,767	1,917,945
Տավուշ	2,547,093	1,827,788
Արցախ	1,955,224	10,111,239
Ընդամենը	342,101,456	291,399,068

- 1) Վարկային պորտֆելի ապահովածության արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով բանկում վարկերը
- 2) Հարկ է նշել, որ վարկային պորտֆելում չապահովված վարկերը (առանց պահուստների) 31.12.2024-ի
- 3) Վարկային ներդրումները 31.12.2024թ-ի դրությամբ առանց պահուստների կազմել են 345.544.134 հազ.
- 4) Վարկային պորտֆելի պահուստավորումը համապատասխանում է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջներին:

5) 2024թ IV -րդ եռամսյակում կնքված ռեպո գործարքների ծավալը (բացառությամբ երկարաձգումների) կազմել է 25,452,673 հազ. դրամ և 1,134,680 USD, իսկ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 25,785,182 հազ. դրամ և 7,431,830 USD : Հակադարձ ռեպո գործարքների ծավալը 2024թ IV-րդ եռամսյակում կազմել է 661,521,315 հազ.դրամ և 1,066,634 EUR, իսկ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում 175,653,734 հազ. դրամ:

6) "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը իրականացվում է անհրաժեշտ մասնագիտական գիտելիքներով օժտված և աշխատանքային փորձ ունեցող անձնակազմի կողմից: Մասնագետների ընդունելիությունը կատարվում է մրցութային կարգով հատուկ՝ մրցութային հանձնաժողովի կողմից: Մրցույթների մասին հայտարարությունները տեղակայվում են զանգվածային լրատվության միջոցներում և բանկի ինտերնետ կայքում:

7) Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու և առևտրային վարկերի գծով վարկային ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով վարկային մասնագետների կողմից իրականացվում է վարկառուի ֆինանսական գործունեության մանրամասն վերլուծություն: Վերլուծության նպատակով վարկի տրամադրման ստորաբաժանումների մասնագետները այցելում են հաճախորդի գործունեության վայր, վերլուծության համար օգտվելով ինչպես առկա հաշվետու փաստաթղթերից, այնպես էլ կազմելով հաշվեկշռի, եկամուտ-ծախսերի, դրամական հոսքերի, կապիտալի շարժի սեփական տարբերակները:

Բանկի մասնագետի կողմից կազմած հաշվեկշռի արտացոլում է իրավիճակը վերլուծության պահին՝ իրացվելի ակտիվներ /կանխիկ միջոցներ դրամարկղում, բանկային հաշիվներ, խնայողություններ/, դեբիտորական պարտքեր /ստացվելիք գումարներ, ապրանքներ ճանապարհին, կատարված կանխավճարներ/, ապրանքանյութական պաշարներ /հումք, նյութեր, կիսաֆաբրիկատներ, ապրանքներ/, հիմնական միջոցներ /հաճախորդի գործունեության հետ կապված սարքավորումներ, ավտոմեքենաներ, անշարժ գույք և այլ գույք/:

Եկամուտ - ծախսերի հաշվետվությունը կազմվում է հաշվի առնելով հաճախորդի միջին ցուցանիշները՝ իրացում /միջինացված տվյալներ/, ապրանքի կամ ծառայությունների արժեք /հումքի, նյութերի ծախս, ապրանքների ինքնարժեք/, վերադիր ծախսեր /աշխատավարձ, վարձավճար, տրանսպորտային ծախսեր, կոմունալ ծախսեր, հարկեր և այլն/, այլ եկամուտներ, այլ ծախսեր, տրամդրվելիք վարկի և տոկոսների մարումներ:

Վերլուծության ժամանակ հաշվարկվում են հաճախորդի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այնպիսի տնտեսական ցուցանիշներն ու գործակիցները, ինչպիսիք են կապիտալի համարժեքության գործակից, իրացվելիության գործակից, շրջանառելիության գործակից, վերադիր, համախառն մարժա, մաքուր մարժա, իրացման ծավալների թույլատրելի իջեցման սահման, լրացուցիչ հաշվարկվում է նաև վարկի սպասարկման գործակից:

Վարկի գումարը տրամադրվում է միայն վարկառուի ֆինանսական վիճակը նշված ցուցանիշների համար սահմանված բանկի պահանջներին բավարարելու դեպքում, որոնք ամրագրված են վարկավորման գործընթացը սահմանող ներքին իրավական ակտերով:

Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով պարբերաբար իրականացվում է Կիրառվում է մոնիտորինգի երկու տեսակ՝

1. Փաստացի այցելությունների միջոցով մոնիտորինգ:

2. Հեռախոսային մոնիտորինգ:

Մոնիտորինգի ընթացքում բաժնի մասնագետների կողմից պարզաբանվում են հետևյալ խնդիրները՝

2. Տեղեկատվություն վարկառուի շուկայում դիրքի փոփոխության վերաբերյալ (մրցակիցներ, գնային տատանումներ, իրացում և այլն):

3. Ըստ փուլերի տրամադրվող վարկերի, ինչպես նաև գործող վարկերի առկայության դեպքում, նախքան հերթական փուլի կամ նոր վարկի տրամադրումը, իրականացվում է նախկինում տրված վարկի մոնիտորինգ (վերլուծություն):

4. Փոփոխություններ կապված մատակարարների, սպառողների կազմի, հումքի գների հետ:

5. Վարկառուի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այլ ցուցանիշներ:

Մոնիտորինգի ընթացքում վարկի ոչ նպատակային օգտագործման կամ վարկառուի կողմից բանկին ոչ ստույգ տեղեկատվություն ներկայացման դեպքերի բացահայտման ժամանակ փուլերով տրամադրվող վարկերի դեպքում կարող է դադարեցվել հետագա վարկավորումը կամ կարող է դադարեցվել վարկային պայմանագրի գործողությունը և իրականացվել վարկի, առևտրային նպատակով տրամադրված վարկային գծի և հաշվարկված տոկոսագումարների վաղաժամկետ մարում՝ հիմք ընդունելով գրավի պայմանագրով վերապահված իրավունքները:

Գրավի գնահատումը իրականացվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից: Գույքերի գնահատումը արտացոլում է շուկայում առկա իրավիճակը՝ հաշվի առնելով գույքերի գների կանխատեսումը:

Հաճախորդների հետ կնքվող վարկային և գրավի պայմանագրերում առկա է դրույթ գույքերի պարտադիր ապահովագրության վերաբերյալ:

Դուրս գրված վարկերի հավաքագրումը իրականացվում է վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչության խնդրահարույց վարկերի բաժնի և անվտանգության վարչության կողմից համատեղ:

8) "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը ներառում է վարկային ռիսկերը հայտնաբերելու համար համապատասխան բոլոր ազդակները:

Վարկային ռիսկի կառավարումը Բանկում կատարվում է հետևյալ հիմնական ընթացակարգերով՝

1. Վարկավորվող օբյեկտի խելամիտ բացահայտման գործընթաց,
2. Վարկային փաստաթղթերի ստանդարտ փաթեթի հավաքագրում,
3. Վարկերի մոնիտորինգ,
4. Պրոբլեմային վարկերի մարման գործընթաց:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունքում բացահայտվում և գնահատվում է փոխառուի իրավունակությունը, վարկի նպատակը, փոխառուի վարկունակությունը և վարկի մարման աղբյուրները, փոխառուի հետ կապված անձանց գծով առկա ռիսկերի բացահայտում, փոխառուի վարկային պատմությունը, ձեռնարկատիրական գործունեություն ծավալելու փորձառությունը, դիրքը շուկայում, գրավի առարկայի համապատասխանությունը:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը նպաստում է նաև այն, որ բանկի կողմից վարկավորվող հաճախորդների գործունեությունը շատ դեպքերում փոխկապակցված է և բանկը հնարավորություն է ունենում ստուգելու հաճախորդի կողմից ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը նրա հետ առնչվող /մատակարար, գնորդ կամ մրցակից հանդիսացող/ հաճախորդի կողմից ներկայացված տեղեկատվության հետ համեմատելու միջոցով:

1) շուկայական ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Շուկայական ռիսկը արտարժույթային, տոկոսադրույքի և գնային ռիսկն է, որը հետևանք է համապատասխանաբար՝ փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և կապիտալի գործիքների գների տատանման:

2) շուկայական ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկի և դիրքերի կառավարման արդյունավետության գնահատում:

Արտարժույթային ռիսկի գնահատման VAR մոդելի հաշվարկներն իրականացվում են օրական կտրվածքով, որոնց համար հիմք են հանդիսանում արտարժույթների փոխարժեքների նախորդ ժամանակահատվածի տվյալների ժամանակային շարքերը և արտարժույթային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Որպես առանձին արտարժույթային դիրքի գծով ռիսկի բնութագրիչ դիտվում է առաջիկա մեկ (տաս) օրվա համար փոխարժեքների տատանման հետևանքով վերագնահատման վնասի հնարավոր առավելագույն մեծությունը տրված հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի հաշվարկներն իրականացվել են 99% հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի շրջանակներում հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը, որի հիման վրա իրականացվում է արտարժույթային դիրքերից առաջացող հնարավոր առավելագույն ընդհանուր վնասի (արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի ռիսկի) գնահատում:

Հաշվետու եռամսյակի արդյունքներով միջին օրական հնարավոր առավելագույն վնասն (արտարժույթային ռիսկը) ըստ առանձին արտարժույթային դիրքերի և արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի, 99% հուսալիության պայմաններում կազմել է.

Արտարժույթի ռիսկ										
Հաշվետու ժամանակաշրջան	USD	GBP	EUR	CHF	KZT	AED	RUB	GEL	XAU	Համախառն VAR
2024թ. III եռ.	14,148.73	243.56	480.76	501.32	7.41	378.57	1,204.84	95.56	20.75	14,913.74
2024թ. IV եռ.	4,571.75	193.84	305.16	580.46	4.13	72.89	1,569.39	94.19	18.15	5,113.12
աճ/նվազում	-9,576.98	-49.72	-175.59	79.14	-3.28	-305.68	364.55	-1.37	-2.60	-9,800.62

Ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.
31/12/2024

	ՀՀ դրամ	USD	EUR	RUB	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,524,319	31,488,832	3,983,696	1,741,111	83,658	63,821,616
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443				530,706	531,149
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	4,547,342	2,043,638	152,237	57,257		6,800,474
Հակադարձ հետզմանն պայմանագրեր	12,234,581	1,983,199	-			14,217,780
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	263,121,364	72,844,628	6,115,831	19,633		342,101,456
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին. ակտիվներ	607,504	406,130				1,013,634
Հետզմանն պայմանագրով գրավադրված արժեթղթեր	65,611,999	1,294,557				66,906,556
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	8,458,402	628,664				9,087,066
Այլ ակտիվներ	51,112	3,187	1,468	293		56,060
Ընդամենը ակտիվներ	381,157,066	110,692,835	10,253,232	1,818,294	614,364	504,535,791
Պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	62,689,686	10,656,147	1,571,973	21,354		74,939,160
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	7,952,574	45,401,651	346,678			53,700,903
ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավորությունից ստացված վարկեր	39,458,541					39,458,541
Հետզմանն պայմանագրեր	63,046,386					63,046,386
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	135,086,753	48,448,900	5,925,496	1,870,817	21,052	191,353,018
Ստորադաս փոխառություն	1,013,026	2,593,398	2,498,407			6,104,831
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	1,117,096					1,117,096
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	5,683,978	8,431,891				14,115,869
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	119,575					119,575
Վճարվելիք գումարներ	651,905					651,905
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	1,093,219					1,093,219
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	1,669,847					1,669,847
Այլ պարտավորություններ	2,789,838	103,766	56,820	1,170	736	2,952,329
Ընդամենը պարտավորություններ	322,372,424	115,635,753	10,399,374	1,893,341	21,788	450,322,680
Հաշվեկշռային բաց դիրք	58,784,642	(4,942,918)	(146,141)	(75,047)	592,576	54,213,111
Համախառն մարվող արժույթային ածանցյալներ		411,564			(531,139)	(119,575)
Զուտ դիրք	58,784,642	(4,531,354)	(146,141)	(75,047)	61,437	54,093,537

31/12/2023

	ՀՀ դրամ	USD	EUR	RUB	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,263,177	38,122,479	3,825,755	3,209,401	148,373	71,569,185
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443				395,915	396,358
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	4,221,572	1,346,125	335,043	23,646		5,926,385
Հակադարձ հետզմանն պայմանագրեր	10,501,782	1,963,050	-			12,464,832
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր	220,664,027	64,450,278	6,270,543	14,221		291,399,069
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	1,326					1,326
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին. ակտիվներ	14,557,623	418,265				14,975,888
Հետզմանն պայմանագրով գրավադրված արժեթղթեր	36,659,534					36,659,534
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	8,570,306					8,570,306
Այլ ակտիվներ	82,614	5,194	14,440	313		102,561
Ընդամենը ակտիվներ	321,522,404	106,305,391	10,445,781	3,247,581	544,288	442,065,444
Պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	62,507,803	7,848,873	2,822,951	3,764		73,183,391
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	5,873,678	41,337,854	1,123,843			48,335,375
ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավորությունից ստացված վարկեր	37,158,136					37,158,136
Հետզմանն պայմանագրեր	34,127,375					34,127,375
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	128,723,693	47,734,614	5,115,687	2,336,300	32,029	183,942,323
Ստորադաս փոխառություն	3,037,190	5,742,721	899,583			9,679,494
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	1,112,304					1,112,304
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	4,121,014	7,174,269				11,295,283
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	15,184					15,184
Վճարվելիք գումարներ	601,085					601,085
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	1,187,997					1,187,997
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	1,426,082					1,426,082
Այլ պարտավորություններ	2,240,989	92,462	7,430	6,165	1,023	2,348,069
Ընդամենը պարտավորություններ	282,132,530	109,930,793	9,969,494	2,346,229	33,052	404,412,098
Հաշվեկշռային բաց դիրք	39,389,874	(3,625,403)	476,287	901,352	511,236	37,653,346
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն						
Համախառն մարվող արժույթային ածանցյալներ		809,647	(492,690)	67,968	(398,784)	(13,858)
Բաց դիրք	39,389,874	(2,815,755)	(16,403)	969,320	112,453	37,639,488

* "I" խմբի արտարժույթի" կազմը հետևյալն է. ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Եվրո, Շվեյցարական ֆրանկ, Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտոր և Սետդրական հաշիվ
 ** "II խմբի արտարժույթի" կազմը հետևյալն է. ՌԴ ռուբլի, KZT, Վրացական լարի, ԱՄԷ դիրհամ:

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկի գնահատում:

Դիսքալանսի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ բանկի 2024թ. IV եռամսյակի միջին կուտակային դիսքալանսը (տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքը) դրական է՝ 50,364,009 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 31,300,274 հազ. դրամի դիմաց՝ բացարձակ արժեքով աճելով 19,063,735 հազ. դրամով կամ 60.9%-ով, այսինքն՝ բանկը միջին հաշվով 2024թ. IV եռամսյակում զգայուն է եղել ըստ ակտիվների: Միջին կուտակային դիսքալանսը 2024թ. IV եռամսյակում, նախորդ եռամսյակի համեմատ, բացարձակ արժեքով նվազել է 3,189,572 հազ. դրամով կամ 6.0%-ով: Տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցության միջին գործակիցը 2024թ. IV եռամսյակում, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, աճել է 4.0 տոկոսային կետով՝ կազմելով 113.4%՝ 2023թ. IV եռամսյակի 109.4% միջին արժեքի դիմաց, այսինքն 2024թ. IV եռամսյակում միջին հաշվով տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվները կազմել են տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների 113.4%-ը:

Ակտիվների դյուրացիան 2024թ. IV եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 1.851 տարի (2023թ. IV եռամսյակի վերջի 1.779 տարվա դիմաց)՝ աճելով 0.072 տարով կամ 4%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (2.013 տարի) նշված ցուցանիշը նվազել է 0.163 տարով կամ 8.1%-ով:

Պարտավորությունների դյուրացիան 2024թ. IV եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.939 տարի (2023թ. IV եռամսյակի վերջի 0.978 տարվա դիմաց)՝ նվազելով 0.039 տարով կամ 4%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.856) նշված ցուցանիշն աճել է 0.082 տարով կամ 9.6%-ով:

Դյուրացիայի ճեղքվածքը 2024թ. IV եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 1.03 (2023թ. IV եռամսյակի վերջի 0.91-ի դիմաց)՝ աճելով 0.12-ով կամ 13.2%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (1.265) նշված ցուցանիշը նվազել է 0.235-ով կամ 18.5%-ով:

Փոփոխվող տոկոսադրույքով ակտիվներ և պարտավորություններ
31.12.2024թ

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, - վարկեր			544,290	395,059		534,275	544,290	837,182	6,202,278	16,439,551		
Ընդամենը	-	-	544,290	395,059	-	534,275	544,290	837,182	6,202,278	16,439,551		
Զուտ դիրք	-	-	(544,290)	(395,059)	-	(534,275)	(544,290)	(837,182)	(6,202,278)	(16,439,551)		

31.12.2023թ

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝ - վարկեր			544,290	1,079,440	1,511,177	149,300	1,985,472	1,220,583	1,617,720	2,564,182		
Ընդամենը	-	-	544,290	1,079,440	1,511,177	149,300	1,985,472	1,220,583	1,617,720	2,564,182		
Զուտ դիրք	-	-	(544,290)	(1,079,440)	(1,511,177)	(149,300)	(1,985,472)	(1,220,583)	(1,617,720)	(2,564,182)	-	-

Ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 31/12/2024թ.		Նախորդ ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 31/12/2023թ.	
	Դրամ	Արտարժույթ	Դրամ	Արտարժույթ
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում				
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝ - միջբանկային վարկեր	12.75	9.04	13.24	9.50
- միջբանկային ռեպո				
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	17.45	10.52	17.22	10.70
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	9.41	5.48	10.07	2.93
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	7.04	6.17	7.63	6.68
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	9.04	4.00	9.48	3.79
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր	10.72	5.08	11.32	5.15

3) մողելների նկարագրությունը

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի տատանման հետևանքով վերագնահատումից հնարավոր առավելագույն վնասն է, որը գնահատվում է ինչպես ըստ առանձին արտարժույթների, այնպես էլ բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների ողջ փաթեթի (այսուհետ՝ փաթեթ) համար:

Արտարժույթային ռիսկի չափման և գնահատման համար կիրառվում է միջազգային պրակտիկայում ընդունված VAR (Value at Risk) մեթոդը (մողելը), որի միջոցով հաշվարկվում է ինչպես առանձին արտարժույթի տեսակների (արտարժույթային դիրքերի), այնպես էլ ամբողջ փաթեթի համար հնարավոր առավելագույն վնասի չափը (տրված հուսալիությամբ): Համաձայն VAR մեթոդի հնարավոր առավելագույն վնասի չափը հաշվարկվում է արտարժույթային բաց դիրքերի և փոխարժեքների տատանումը բնութագրող ժամանակային շարքերի հիման վրա: Բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների համար հաշվարկված մեկօրյա VAR-երի հիման վրա գնահատվում են 10-օրյա VAR-երի արժեքները՝ առանձին արտարժույթների և ընդհանուր փաթեթի համար:

Հնարավոր առավելագույն վնասի հաշվարկը հնարավորություն է տալիս բանկին գնահատել իր արտարժույթային գործունեության արդյունավետությունը՝ հաշվի առնելով կորուստ կրելու ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը, կառավարել արտարժույթային դիրքերը՝ ելնելով հնարավոր առավելագույն կորուստների չափից, անհրաժեշտության դեպքում սահմանափակելով արտարժույթային դիրքերի ծավալները:

Բանկի արտարժույթային քաղաքականությունը միտված է արտարժույթային դիրքերի արդյունավետ կառավարման ապահովմանը՝ զուգակցելով այն արդարացված ռիսկի մակարդակի հետ, իսկ նորմատիվների հաշվարկման ժամանակ հաշվարկվում է արտարժույթային ռիսկի հաշվարկման ստանդարտ մեթոդաբանության համաձայն :

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատումն իրականացվում է "Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մողելի" ("GAP մողել") և "Դյուրացիայի մողելի" կիրառմամբ, որոնք հնարավորություն են տալիս գնահատել տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը բանկի զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

GAP ցուցանիշը (ճեղքվածքը) հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի փոփոխման նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն: Հաշվարկներն իրականացվում են յուրաքանչյուր ամիս՝ առաջիկա 3 ամիսների ընթացքում զուտ տոկոսային եկամտի վրա տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցության գնահատման համար:

Սույն մողելի շրջանակներում կատարվում են հետևյալ ենթադրությունները.

1. դիտարկվող ժամանակահատվածում ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը և ծավալները մնում են անփոփոխ, այսինքն՝ մարված ակտիվները և պարտավորությունները կրկին տեղաբաշխվում և ներգրավվում են, բայց արդեն նոր գործող տոկոսադրույքներով,
2. տոկոսադրույքների վերանայումը կատարվում է յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի միջնակետում,
3. տարբեր մարման ժամկետայնությամբ բոլոր ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքները փոփոխվում են միևնույն չափով, այսինքն՝ տեղի է ունենում ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության կորեթի զուգահեռ տեղաշարժ:

Բանկի զգայունությունը տոկոսադրույքի նկատմամբ գնահատվում է "ճեղքվածքի հարաբերակցություն" ցուցանիշի միջոցով (GAP/ASSETS), որը հաշվարկվում է ակտիվների և պարտավորությունների կումուլյատիվ ճեղքվածքը հարաբերելով ակտիվներին:

Դյուրացիայի մողելի դեպքում գնահատվում է տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Լյս մողելի շրջանակներում նախ հաշվարկվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների պորտֆելների դյուրացիաները (միջին կշռված ժամկետայնությունները), այսուհետև, վերջիններիս հիման վրա՝ կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների (ապագա հոսքերի) ներկա արժեքների փոփոխությունների (պայմանավորված տոկոսադրույքի տատանմամբ) տարբերությունը:

Կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխության գնահատման համար հաշվարկվում է դյուրացիայի ճեղքվածքը

, որն արտացոլում է բանկի ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների անհամապատասխանության աստիճանը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների ապագա հոսքերի միջին կշռված ժամկետայնությունների անհամապատասխանությունը: Դյուրացիայի ճեղքվածքի մեծ արժեքը վկայում է տոկոսադրույքների ռիսկի մակարդակի բարձր լինելու մասին: Դյուրացիայի ճեղքվածքի ցածր մակարդակի պահպանումը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների միմյանց մոտ արժեքների ապահովումը, հանգեցնում է տոկոսադրույքի ռիսկի հեջավորման (կապիտալի տնտեսական արժեքի՝ տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ կայունության):

Մշտապես ուսումնասիրվում են փոփոխուն տոկոսադրույքների տատանումները և դինամիկան, գնահատվում է դրանց հավանական փոփոխությունների ազդեցությունը բանկի փոփոխուն տոկոսադրույքով ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի նվազեցման նպատակով ապահովվում է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի (կուտակային դիսբալանսի) և դյուրացիայի ճեղքվածքի պահպանումը ռիսկի ընդունելի սահմաններում: Հաշվի առնելով տոկոսադրույքների փոփոխման ընդհանուր միտվածությունը և կիրառելով մշակված մողելները՝ միջոցառումներ են ձեռնարկվում ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալային և ժամկետային արդյունավետ հարաբերակցությունների ապահովման ուղղությամբ:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը որևէ բորսայում (ներում) ցուցակված, բանկի հաշվեկշռում շուկայական ընթացիկ գներով արտացոլվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով Բանկի կողմից ֆինանսական կորուստներ կրելու վտանգն է՝ պայմանավորված ինչպես տվյալ կապիտալի գործիքի և դրա թողարկողի, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների ընդհանուր տատանումների հետ կապված գործոններով (տվյալ կապիտալի գործիքի գծով երկար կամ կարճ դիրքի առկայության պայմաններում):

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում.

- Վ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության
- Վ հնարավոր կորուստների գնահատում,
- Վ հեջավորման գործիքների կիրառում,
- Վ ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ կապիտալի գործիքներով գործառնության տեսակի, ըստ դիլերի, ըստ թողարկողի, stop-loss) սահմանում,
- Վ կապիտալի գործիքների փաթեթի բազմազանեցում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Իրացվելիության ռիսկ

1) Իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Իրացվելիությունը բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկը հավանականությունն է, որ բանկն ի վիճակի չի լինի ճիշտ ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջներն առանց լրացուցիչ կորուստներ կրելու, ինչը բացասաբար կազդի բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի վրա:

2) Իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար կիրառվում են՝ սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շուկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի իրացվելիության նորմատիվների խախտման հնարավորության բացահայտում և դրանց չափերի հաշվարկ և ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդը, որը ենթադրում է իրացվելիության ցուցանիշների հաշվարկ, որոնց միջոցով իրականացվում է նաև իրացվելիության կառավարման որակի գնահատում:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ: Յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում են բանկի նորմատիվների խախտման չափերը:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շուկային սցենարները.

1. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
2. Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
3. Բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների 25%-ի ետ պահանջում,
4. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ

5. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների X%-ի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների Y%-ի ետ պահանջում (ընդ որում դիտարկվում են սցենարի երեք մակարդակ՝ մեղմ, միջին և խիստ, որոնք իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների (ժամկետից շուտ) և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների համապատասխանաբար 10, 15 և 20 տոկոսի միաժամանակ ետ պահանջման իրավիճակները):

Բացահայտվում է նշված իրավիճակների հանդես գալու պայմաններում իրացվելիության Ն21 և Ն22 նորմատիվների

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդաբանությունը հնարավորություն է տալիս գնահատել և վերլուծել բանկի իրացվելիության ռիսկը, ինչպես նաև բանկի կողմից վարվող քաղաքականությունը իրացվելիության բավարար մակարդակը պահպանելու համար: Այդ նպատակով բացահայտվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքները, հաշվարկվում են իրացվելիության ցուցանիշները և գնահատվում է բանկի իրացվելիության կառավարման որակը: Իրացվելիության գնահատման սույն մեթոդաբանությունում կատարվում է ակնթաթային, մինչև 90 օր կուտակային և ընդհանուր (մինչև մեկ տարի կուտակային) իրացվելիությունների տարանջատում, ինչպես նաև դիտարկվում են իրացվելիության ցուցանիշների ժամանակային շարքերը բանկի իրացվելիության կառավարման որակի գնահատման համար:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատում:

2024թ. IV եռամսյակի ընթացքում ակնթարթային, մինչև 90 օր կուտակային և ընդհանուր (մինչև 1 տարի կուտակային) իրացվելիության ցուցանիշներն աճել են համապատասխանաբար 31.2, 44.6 և 62.4 տոկոսային կետով:

Հաշվետու ժամանակաշրջան Հոդվածի անվանումը	31/12/2024								Հազ. դրամ	
	Չափաատող Ժամկետային	Մարմանը մնացել է							Ամսամկետ	Ընդամենը
		Ժամկետանց	Ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	63,821,618	-	-	-	-	-	-	63,821,618
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	-	-	531,149	-	-	-	-	-	-	531,149
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	235,474	3,125,974	23,794	713,802	47,913	-	2,653,517	6,800,474
Հակադարձ հետզման պայմանագրեր	-	-	-	14,217,782	-	-	-	-	-	14,217,782
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	612,333	-	-	-	8,474,734	-	9,087,067
Հաճախորդների տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	2,663,637	116,893	-	28,264,103	20,978,437	31,325,555	159,413,330	99,339,501	-	342,101,456
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	406,130	-	-	201,279	-	406,225	1,013,634
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	0	0	0	66,906,556	0	0	0	0	0	66,906,556
Այլ պահանջներ	-	-	-	52,636	3,424	-	-	-	-	56,060
Ընդամենը	2,663,637	116,893	64,588,241	113,585,514	21,005,655	32,039,357	159,662,522	107,814,235	3,059,742	504,535,796
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	6,737,272	15,699,221	4,239,248	11,336,305	23,633,397	13,293,717	-	74,939,160
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	-	-	-	6,551,411	2,550,783	6,852,732	37,745,977	-	-	53,700,903
ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավորությունից ստացված վարկեր	-	-	-	810,607	4,790,965	4,676,026	27,208,928	1,972,014	-	39,458,540
Հետզման պայմանագրեր	-	-	-	63,046,385	-	-	-	-	-	63,046,385
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	65,212,576	24,518,057	24,905,525	36,356,695	39,840,999	519,166	-	191,353,018
Ստորադրաս փոխառություն	-	-	-	29,574	19,118	-	2,572,135	3,484,003	-	6,104,830
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	-	220,410	3,570,738	3,963,956	6,360,765	-	-	14,115,869
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	-	-	42,800	17,386	331,197	995,040	283,424	-	1,669,847
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	-	-	-	-	1,117,096	-	-	-	-	1,117,096
Վճարվելիք գումարներ	-	-	360,213	291,692	-	-	-	-	-	651,905
Այլ պարտավորություններ	-	-	843,790	477,727	54	11,870	-	-	1,618,888	2,952,329
Ընդամենը	-	-	73,153,851	111,687,884	41,210,913	63,528,781	138,357,241	19,552,324	1,618,888	449,109,882
Չուտ իրացվելիության ճեղքվածք	2,663,637	116,893	(8,565,610)	1,897,630	(20,205,258)	(31,489,424)	21,305,281	88,261,911	1,440,854	55,425,914
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք	2,663,637	2,780,530	(5,785,080)	(3,887,450)	(24,092,708)	(55,582,132)	(34,276,851)	53,985,060	55,425,914	

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան Հոդվածի անվանումը	31/12/2023								Հազ. դրամ	
	Չափաատող Ժամկետային	Մարմանը մնացել է							Ամսամկետ	Ընդամենը
		Ժամկետանց	Ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	71,569,185	-	-	-	-	-	-	71,569,185
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	-	-	396,358	-	-	-	-	-	-	396,358
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	3,618,696	-	-	19,159	-	2,288,530	5,926,385
Հակադարձ հետզման պայմանագրեր	-	-	-	12,464,832	-	-	-	-	-	12,464,832
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	1,326	-	-	-	-	-	1,326
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	3,819,559	4,750,747	-	8,570,306
Հաճախորդների տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	1,600,526	54,032	-	20,541,869	16,709,021	28,525,597	135,997,365	87,970,659	-	291,399,069
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	418,251	2,719,017	-	5,751,259	5,975,104	112,257	14,975,888
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	36,659,534	-	-	-	-	36,659,534
Այլ պահանջներ	12,054	-	-	58,922	27	467	-	-	-	71,470
Ընդամենը	1,612,580	54,032	71,965,543	37,103,896	56,087,599	28,526,064	145,587,342	98,696,510	2,400,787	442,034,353
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	6,802,833	9,864,543	6,281,680	8,382,059	29,104,968	12,747,308	-	73,183,391
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	-	-	-	5,917,401	4,083,791	8,881,966	29,123,359	328,858	-	48,335,375
ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավորությունից ստացված վարկեր	-	-	-	300,669	4,207,945	4,430,002	26,234,338	1,985,182	-	37,158,136
Հետզման պայմանագրեր	-	-	-	34,127,375	-	-	-	-	-	34,127,375
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	87,158,771	20,955,019	20,075,851	35,057,988	20,115,275	579,419	-	183,942,323
Ստորադրաս փոխառություն	-	-	-	86,640	-	-	-	9,592,854	-	9,679,494
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	-	-	-	-	1,112,304	-	-	-	-	1,112,304
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	-	122,509	106,403	-	11,066,371	-	-	11,295,283
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	-	-	1,426,082	-	-	-	-	-	1,426,082
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	-	-	-	15,184	-	-	-	-	-	15,184
Վճարվելիք գումարներ	-	-	316,460	284,625	-	-	-	-	-	601,085
Այլ պարտավորություններ	-	-	2,098,958	239,289	1,447	7,890	485	-	-	2,348,069
Ընդամենը	-	-	96,377,022	73,339,336	35,869,421	56,759,905	115,644,796	25,233,621	-	403,224,101
Չուտ իրացվելիության ճեղքվածք	1,612,580	54,032	(24,411,479)	(36,235,440)	20,218,178	(28,233,841)	29,942,546	73,462,889	2,400,787	38,810,252
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք	1,612,580	1,666,612	(22,744,867)	(58,980,307)	(38,762,129)	(66,995,970)	(37,053,424)	36,409,465	38,810,252	

Ծանոթագրություն 33. "Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն"

Բանկում առկա չեն կապիտալի մակարդակի նկատմամբ սահմանված ներքին պահանջներ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից բանկերի համար սահմանված է ռիսկով կշռված ակտիվների նկատմամբ 11 % ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 30,000,000 հազ. դրամ գումարով: Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները:

Ներկայացնում ենք հաշվեկշռային կապիտալի կառուցվածքը.

	Հազ դրամ	
	31/12/2024	31/12/2023
Կանոնադրական կապիտալ	31,578,015	28,132,240
Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	7,762,974	2,265,076
Պահուստներ՝	10,667,358	10,332,023
Գլխավոր պահուստ	4,190,000	3,952,000
Վերագնահատման պահուստներ	6,477,358	6,380,023
Չբաշխված շահույթ (վնաս)	26,622,711	22,343,082
Ընդամենը կապիտալ	76,631,058	63,072,421

Ներկայացնում ենք ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված հիմնական տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում ըստ ամիսների, համեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ.

2024թ.	Նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող						
	Առաջին մակարդակի հիմնական կապիտալ	Առաջին մակարդակի կապիտալ	Ընդհանուր կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն.ռիսկ	համարժեք.Փ աստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3	4	5	6	7
Հունվար	42,724,524	49,093,524	61,942,162	353,644,266	3,524,509	16.06	12
Փետրվար	43,995,974	50,364,974	64,448,724	353,932,134	3,441,060	16.73	12
Մարտ	48,312,117	54,681,117	66,477,238	358,796,886	3,153,980	17.16	12
Ապրիլ	49,120,693	55,489,693	67,133,228	363,778,808	1,322,629	17.86	12
Մայիս	51,688,224	58,057,224	67,827,077	364,438,769	1,360,186	18.00	12
Հունիս	54,129,827	60,498,827	68,965,141	374,695,038	1,607,661	17.71	11.0
Հուլիս	54,955,191	61,324,191	69,863,129	383,185,861	1,656,131	17.54	11.0
Օգոստոս	55,673,807	62,042,807	70,611,786	388,575,090	1,603,290	17.51	11.0
Սեպտեմբեր	56,668,372	63,037,372	72,034,366	393,357,798	1,470,726	17.71	11.0
Հոկտեմբեր	57,509,109	63,878,109	73,298,898	399,284,344	1,388,661	17.79	11.0
Նոյեմբեր	59,865,552	66,234,552	75,601,944	402,263,549	1,504,009	18.18	11.0
Դեկտեմբեր	61,291,933	67,660,933	77,137,535	413,001,842	1,574,055	18.05	11.0

2023թ.	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն.ռիսկ	համարժեք.Փ աստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	44,824,426	5,261,613	50,086,039	323,443,745	3,399,041	14.24	12
Փետրվար	45,733,900	5,321,463	51,055,363	326,738,335	3,407,582	14.38	12
Մարտ	46,830,907	5,437,429	52,268,336	330,933,336	3,199,944	14.62	12
Ապրիլ	46,990,487	5,460,341	52,450,828	340,557,595	3,234,614	14.27	12
Մայիս	47,540,556	9,381,476	56,922,032	347,716,818	3,306,348	15.17	12
	Առաջին մակարդակի հիմնական կապիտալ	Առաջին մակարդակի կապիտալ	Ընդհանուր կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն.ռիսկ	համարժեք.Փ աստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3	4	5	6	7
Հունիս	39,407,127	45,776,127	55,812,143	346,757,004	3,334,852	14.80	11.0
Հուլիս	40,049,435	46,418,435	56,959,910	352,940,736	3,446,847	14.82	11.0
Օգոստոս	41,047,233	47,416,233	58,558,949	357,479,941	3,499,968	15.04	11.0
Սեպտեմբեր	41,386,258	47,755,258	60,355,619	359,827,109	3,505,626	15.41	11.0
Հոկտեմբեր	41,750,783	48,119,783	61,017,552	360,651,491	3,761,989	15.45	11.0
Նոյեմբեր	42,383,887	48,752,887	61,644,051	364,078,199	3,696,536	15.50	11.0
Դեկտեմբեր	44,369,376	50,738,376	63,639,930	363,225,329	3,285,008	16.19	11.0

Ներկայացնում ենք ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի և նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատատված Կանոնակարգ 2-ի ռիսկի կշիռների.

Հազ դրամ

31.12.2024թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	131,845,298	525,921		-
10%	15,481,117			1,548,112
20%	770,990			154,198
30%	404,230			121,269
35%	189,262			66,242
50%	1,034,440			517,220
75%	88,411,502	441,935		66,640,078
100%	188,277,207	10,940,372		199,217,579
110%	284,571	24,345		339,808
150%	79,342,018	2,605,052	6,173	122,929,865
200%	785,577			1,571,154
Ընդամենը	506,826,212	14,537,625	6,173	393,105,523

31.12.2023թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	114,540,714			-
10%	12,271,839			1,227,184
20%	1,247,877			249,575
30%	50,569			15,171
35%	61,643			21,575
50%	944,771			472,386
75%	67,811,043	109,523		50,940,425
100%	169,392,593	9,584,767		178,977,360
110%	326,721	15,260		376,179
150%	73,398,000	4,157,090	19,545	116,361,953
200%	988,402			1,976,804
Ընդամենը	441,034,172	13,866,640	19,545	350,618,611

Ծանոթագրություն 34. "Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք"

Ներկայացնում ենք ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՖՀՄՍ 32 "Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը" պահանջների համաձայն.

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը այն գումարն է, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրազեկ և պատրաստակամ կողմերի միջև "պարզած ձեռքի հեռավորության" գործարքի ընթացքում:

ՀՀ պետական գանձապետական և ՀՀ ԿԲ արժեթղթերի իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումների հիման վրա:

31.12.2024թ. դրությամբ ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր դասի իրական արժեքի գնահատման ժամանակ Բանկի կողմից օգտագործվել են հետևյալ մեթոդներն ու գնահատումները.

Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական Բանկում.

Այս կարճաժամկետ գործիքների համար հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտորեն արտացոլում է նրանց իրական արժեքը:

Հաճախորդներին տրված վարկեր ու փոխատվություններ, պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ.

Վարկային պորտֆելի իրական արժեքը կախված է պորտֆելի յուրաքանչյուր դասի շրջանակներում առանձին վարկի վարկային և տոկոսադրույքային առանձնահատկություններից: Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդի գնահատումը հաշվի է առնում վարկերի տարբեր դասերին բնորոշ ռիսկերը, ինչը հիմնված է այնպիսի գործոնների վրա, ինչպիսիք են տնտեսական այն ճյուղի իրավիճակը, որտեղ գործում է յուրաքանչյուր փոխառու, յուրաքանչյուր փոխառուի տնտեսական իրավիճակը և ձեռք բերված երաշխիքները: Հետևաբար վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդը այն գեղջի ճշգրիտ գնահատականն է, որն արտացոլում է վարկային ռիսկի ազդեցությունը:

Ներգրված միջոցներ բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

Հաճախորդների ավանդներ և բանկային հաշիվներ.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

31.12.2024թ. դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Ծանոթագրություն 35. "Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 36. "Ապաճանաչում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 37. "Գրավադրված ակտիվներ"

31.12.2024թ. դրությամբ բանկը չունի գրավադրված ակտիվներ :